ITO SOYKA

BICIUL DESTINULUI

BICIUL DESTINULUI

COLECȚIA
DANUBIU

COLECȚIA DANUBIU

ESTE O PUBLICAȚIUNE PERIODICĂ

APARE LUNAR

COLECȚIA DANUBIU

Nr. 2

OTTO SOYKA

BICIUL DESTINULUI

(Die Traumpeitsche)

Adaptare de
I. CONSTANTINESCU

EDITURA DANUBIU STR. Dr. ISTRATE, 10
OF., REG. COM. 1395/941.

COLECȚIA DANUBIU

publică tot ce s'a scris mai bun în domeniul romanelor polițiste și de aventuri, în volume îngrijite de peste 200 pagini, cu coperta în 4 culori.

AU APARUT:

1. Nu sunt criminal
de *Mansfield Scott*

2. Păianjenul cenușiu
de *Guy d'Antim*

3. Biciul destinului
de *Otto Soyka*

Va apare:

4. Prizonierul din Zenda
de *Anthony Hope*

Otto Soyka, autorul romanului «Biciul destinului, nu-i un scriitor oarecare de romane polițiste. In literatura germană, este cotat printre cei mai valoroși romancieri, datorită operei sale vaste care a îmbrățișat tot genul de probleme.

In limba română, s'a mai publicat una din lucrările sale: «Bob Kreith prevede tot». Cititorii noștri vor cunoaște o latură nouă a acestui mare autor, citind prezentul roman, în care este atacată și disecată cu multă maiestrie, una din cele mai spinoase probleme umane.

Nu există şi nu va exista,
Nu s'a scris şi nu se va scrie
Un roman mai bun ca

Prizonierul din Zenda

de ANTHONY HOPE

Editura DANUBIU îşi face o cinste de a prezenta această capo-d'operă universală în numărul viitor al acestei colecţii.

Biciul destinului

de OTTO SOYKA

CAP. I.

VIATA MEA.

Scriu despre mine însu-mi.

Multă vreme am ezitat de a face această mărturisire. Multă vreme, am cântărit toate posibilităile pentru a mă ascunde sub vreo mască. Nu m'am îndoit niciodată că am datoria de a lămuri tot ce s'a întâmplat. A lămuri însemnează în cazul acesta a mărturisi greşelile proprii, a preveni pe alţii de primejdie, şi înainte de toate: a face ca adevărul să biruie erorile şi svonurile de tot felul. Aceasta trebuie să se întâmple. Numai împrejurarea, puţin importantă, că acela care a trăit acestea poartă numele meu, că se numeşte Erich Imra, acela care le-a făcut, le-a simţit, *le-a voit*, — numai această singură împrejurare am voit să n'o desvălui.

Vedeam în fața-mi pe străinii, pe nepăsătorii, în mâna cărora vor cădea aceste pagini: nu voiam să fiu văzut de ochi nepăsători! Aceasta a fost punctul meu de plecare.

Am avut, odată, o copilărie, așa cum au avut-o și alții. A fost un timp când trăiam printre alți, cu unul la fel cu dânșii. E foarte mult de atunci. Și totuși mai stăpânește și astăzi această puternică, vie, unică dorință de-a menține, de a avea înaintea ochilor această comedie de-a fi trăit o viață de toate zilele, o viață comună, banală, de a fi fost unul ca cei mulți.

Numai dorința aceasta mă obseda și nicidecum vreo alta; o țintă sau vreun scop, fiindcă știu că această descriere este cea din urmă datorie pe care o îndeplinesc și că în lumea vieții nu mă așteaptă niciun viitor.

Mă credeam menit de a înfăptui lucruri mari, a mă urca la mari înălțimi. Eram mândru de însușirile mele, de inteligența, de activitatea mea. Dar mândria mea fu umilită, inteligența mea m'a dus pe drumuri greșite, activitatea mea a produs lucruri rele. Am vrut să fiu drept, dar n'am fost destul de tare pentru aceasta; mă credeam chemat să conduc soarta altora și nu eram decât un om mic între oameni mici, nimic mai mult.

A fost o mare îndrăzneală. Trebuie să

salvez însă ultima mândrie: de a mă fi cu. noscut și a mă fi judecat pe mine însumi, fără cruțare.

Din toate despre cari am de dat lămuriri, propria mea ființă este cea mai puțin însemnată. Nu va fi de loc o spovedanie sau o autoexaminare, așa cum o fac alții, ci numai o prezentare nepărtinitoare a ceeace a fost, o povestire a celor ce am trăit eu însu-mi, a celor ce m'au cuprins, mi-au stăpânit întreaga ființă cu o putere nemaipomenită. Scriu cașicum ar fi povestea unui străin, a cuiva pe care-l chiamă Erich Imra, ca pe mine.

Dac'aș voi să scriu această povestire a mea pentru mine însumi, ar trebui s'o încep cu ziua care a fost pentru mine cea mai înspăimântătoare din viața mea, în care nu mai vedeam altă cale înaintea-mi decât moartea. N'am fost niciodată omul căruia pasiunea să-i turbure rațiunea; chiar în râvna cea mai fierbinte după o țintă, nu m'am pierdut. Am iubit, am suferit cea mai amară trădare, îmi vedeam nimicite toate speranțele de viitor; era sfârșitul! Eram în adevăr la capătul puterii, al voinței și al tuturor speranțelor și trebuia să recunosc că toate socotelile, toată inteligența, duc la eroare; că nu-i e dat nimănui a prevedea posibilitățile lucrurilor ce vor veni. Dar, o nouă viață cu nouă putere, cu triumfuri și minuni începu pentru mine

tocmai în ziua când voiam s'o sfârşesc.

La începutul acestei povestiri, se va părea că aş fi prea îndrăzneţ în descrierea unor întâmplări, al căror martor am fost, la zugrăvirea unor gânduri şi simţiri ale altora. Aşa s'ar părea. Eu am însă posibilitatea de a vedea şi şti ceeace alţii abia bănuiesc, şi folosindu-mă de această posibilitate, sunt în măsură de a descrie cu exactitate toate câte s'au petrecut în jurul meu.

CAP. II.

ERNST HARON

— Vreau.

Cuvântul fu rostit de Ernst Haron şi am simţit un fior la auzul acestui ordin imperativ. Acest om era numai spirit şi voinţă. Il văd în faţa mea, la mica masă albă, cu mâinile osoase, bronzate, încrucişate pe mânerul bastonului, cu craniul prea greu pentru faţa lui lungă, plecată înainte; brazde adânci la colţurile gurii şi ochii înfundaţi în orbite. Norocul îl părăsise, dar din orbitele acelea ţâşnea limpede scânteia geniului. Aşa a stat, un timp, lângă mine tăcând, până ce veni cuvântul lui dur: «Eu vreau!»

In partea opusă a sălii, era, în seara aceia, o societate veselă în jurul stelei filmului Ada Rita; acolo se bea, se glumea, se râdea.

Ada Rita — numele ei era rostit de milioane de oameni şi milioane îi aveau portretul. Era ea artistă? La ea un era vorba de

arta jocului ei. *Era ea.* Ființa ei era aceia care fermeca, care încânta, și acela care a văzut, care a prețuit mai întâi aceasta, care a liberat aceste daruri, de tot balastul, de tot ce era neplăcut, de tot ce împiedica relevarea lor, se numea Ernst Haron și era prietenul meu. Vreau să povestesc în puține cuvinte istoria vieții, a soartei lui, așa cum o păstrez în amintire:

De decenii, viața lui era închinată muncii, și prea puținii cari puteau să se apropie de dânsul, iubeau puternica lui seriozitate. Apoi a întâlnit pe Ada Rita și viața lui deveni a ei. Sufletul lui, toate însușirile lui erau închinate acestei femei. După un an, lui îi datora ea numele ce căpătase, iar după al doilea an îl părăsi. Omul acesta prin marile lui însușiri, prin munca, prin cinstea, prin geniul său era vrednic să fie iubit.

Nu există însă însușiri omenești cari să încânte mult timp o asemenea femeie setoasă de viață mai liberă și mai intensă. Ea îl văzu în noua ei viață de petreceri, fără să-i mai pese de dânsul. Auzi atunci desprinzându-se de pe buzele lui acel «Eu vreau...! Și am înțeles că femeia a declarat războiu în seara aceia omului genial și că ei primise lupta.

După patru luni, invitat de Haron, m'am

dus la vila lui. Trecând prin grădină şi apropiindu-mă de casă, aveam credinţa că voiu găsi iar ca stăpână a casei pe Ada Rita. Era atât de tare încrederea mea în puterea personalităţii şi a voinţei lui, încât nu mă îndoiam că trebuie să-şi fi atins ţinta. Dar cum?

Bernhard, un servitor bătrân care a slujit şi la tatăl lui Haron, mă conduse în sala de primire. Imi spuse că Haron lucrează în laboratoriul său dar că trebuie să vie în câteva minute.

Incăperea largă, elegantă, era în semiîntuneric; draperii grele acopereau ferestrele. Haron nu iubea lumina prea mare a zilei; era un om al singurătăţii şi al gândirii; Ada Rita era femeia strălucirii şi a vieţii intense. Erau două lumi, două imperii cari se ciocneau; putea el să fi biruit lumea Adei?

Salonul era plin de un parfum ciudat; mă trudeam zadarnic să ghicesc cam ce fel de arome erau acelea. Se aşternea asupra tuturor simţurilor ceva ca o cuvertură de catifea; încet, aceste arome cuprindeau şi amorţeau cugetarea. Mă aşezai într'un fotoliu larg de piele, deschizând un album de fotografii; în curând mă lăsai pe spate obosit, iar albumul îmi aluneca din mâini. Sorbeam ciudata aromă şi-mi aţinteam privirea în semi-întuneric.

Deodată portiera grea din faţa-mi se dădu

puțin la o parte și Ada Rita intră fără un cuvânt Purta rochia de atlas albastru în care o văzusem ultima dată la bar și surâdea cu acel surâs caracteristic al ei, care spunea vieții: «Ești a mea». Nu se uită în colțul în care stăteam eu și nu mă văzu, iar eu stătui nemișcat. Ea se apropie de fereastră și privi afară, apoi se duse la ușă și trase cu urechea, fără a o deschide; părea a fi în așteptarea unor lucruri cari trebuiau să se întâmple, intonând încet un cântec iubit al ei. Și deodată, portiera se deschise larg, se dădu apoi cu totul la o parte și înaintea ochilor mei uimiți se înfățișă o scenă pe care o văzusem odată: sala luminată a barului, clienții la mesele albe și, în partea opusă a sălii, Ada Rita în cercul prietenilor ei. Stătuse oare timpul pe loc; putea oare cineva să aibe atâta putere de a învia astfel trecutul? Colo, în față, la masa mică stăteau doi bărbați cu paharele de absint înaintea lor: unul cu mâinile pe mânerul bastonului era Haron, al doilea....

Al doilea, eram eu. Timp de o secundă, mă văzui limpede cum stam privind la prietenul meu, și îndată am încetat de a ne mai vedea; păream însă conștient: tabloul nu dispăruse, nu stăteam în sala de așteptare a lui Ernst Haron ci fusesem odată acolo, însă acum stam într'adevăr cu el la mica masă al-

bă; venisem cu el acolo, fiindcă voia să vadă pe Ada Rita. Iat-o stând acolo în mijlocul unui grup de cheflii. In clipa ceia, văzui de fapt pe Ernst Haron stând lângă mine pe un scaun, privind spre locul unde se afla femeia sveltă, blondă, în rochia de atlas albastru. Şi deodată, însul şi gluma amuţi în cercul Adei Rita. Actriţa se sculă de pe scaun şi veni spre dânsul cu ochii mari, uimiţi, rămânând dreaptă în faţa lui. Şi se făcea parcă că toţi ceilalţi nu se mai vedeau şi numai două fiinţe se mai distingeau în sală: el şi ea. Şi acum buzele lui rostiră încet câteva cuvinte. Deasupra tuturor oamenilor celor mici, răsunau cuvintele lui clar şi lămurit cu o expresie pe care n'o not descrie. Ca o învinuire, suna şi ca o rugăminte dornică: «Te gândeşti la aceasta?». Deodată, la aceste cuvinte, ea îşi părăsi cercul. Incet ca după o poruncă, căreia trebuia să-i se supună, ea veni la dânsul.

Venia cu paşi abia auziţi şi când trecu pe sub candelabrele strălucitoare, reflectări scânteietoare luciră în bronzul părului ei blond. El se uită la ea; buzele lui se mişcară iarăşi, repetând cuvintele de mai 'nainte. Deodată ochii i-se umplură de lacrimi şi ea şopti: «Mă gândesc la aceasta». Pe omul de lângă mine emoţia îl sgudui ca pe un bolnav în febră. Şovăind, parcă nu-i venea să

creadă, el întinse încet mâinile către braţele fine ale femeiei blonde, apoi o trase către dânsul şi o sărută sălbatec, pasionat, fără să-i pese de sală; îi acoperi de sărutări gura, obrazul, pieptul, mâinile; apoi, ţinând-o strâns, strigă: «Tu, tu eşti a mea, eşti a mea!».

M'am luptat greu să-mi vin în fire să-mi dau seama de cele întâmplate. Mă pipăiam pe mine însu-mi; mă frecai la ochi. Da; eram în salonul de primire al prietenului meu Ernst Haron; stăteam lângă un fotoliu din care mă ridicasem iar Haron era lângă mine, ţinându-mă strâns de încheietura mâinii.

— Ei cum a fost trecerea?, mă întrebă el.

— Trecerea? Care trecere?

— Nu pricepi? Trecerea dela realitate la vis şi revenirea la realitate.

Ernst Haron, dădu din cap: — N'ai putut pătrunde visul, clipa în care ai trecut de-aici din salon la vedenia barului. Îţi aduci aminte; eşti conştient de cele întâmplate?

Cu o sforţare enormă asupra-mi, mi se înşiruiră în minte toate amănuntele bizarei apariţii, bizarei succedări a celor văzute şi simtite. A fost un vis?

Ernst Haron, stătea lângă mine, fixându-mă cu privirea.

— Vra să zică tu poti să adormi pe om;

să-l transporţi în lumea visurilor? Să conduci visurile oamenilor?

Cunoşteam bine pe prietenul meu; cunoşteam enorma lui putere de muncă şi geniul lui pe tărâmul chimiei şi al psihologiei.

— Da, îmi răspunse el, distrat. Problema mă preocupă de mult. De mult, ştiu despre nenumărate întâmplări cari produc, cari determină visurile oamenilor. N'ar fi oare posibil să stăpânim urmările acestor întâmplări? Iată o cale pentru a căpăta toată puterea asupra oamenilor: un drum pe care va merge viitorul Fericirea sau nefericirea zilelor se va zidi din somnul nopţilor, când nu numai omul va putea visa ce vrea să viseze, dar când vei putea tu să-l faci să viseze ce te interesează pe tine, ce vrei tu. Creierul omului treaz este totdeauna gata de luptă; se apără împotriva tuturor fiinţelor şi lucrurilor, chiar împotriva nenorocirii sau şi a fericirii proprii; creerul omului adormit, e fără apărare. Aici este o breşă, o spărtură în zidul spiritului. Şi, faţă de întâmplările din viaţa mea, mi-am dat seama deodată că am nevoie de a exercita o putere asupra oamenilor pentru scopurile mele. Nu sunt departe de acest ţel. Am lucrat şi rezultatul l-ai văzut, N'am pătruns încă cu totul întunericul; mai e de lucru, dar când acest întuneric va fi biruit...

El căzu pe gânduri. Apoi mă duse prin laboratoriul lui. Despre drumul străbătut până la descoperirea lui îmi vorbi puţin. Dar mă întrebă:

— N'ai observat niciodată cât de multă înrâurire are visul asupra spiritului, asupra sufletului, asupra voinţei? Nu ţi s'a întâmplat să te ocupi, săptămâni dearândul, de o anumită problemă şi deodată, într'o bună zi, cu o lovitură, să găseşti deslegarea? Dece? Poate că, fără s'o mai ştii, ai visat într'o noapte despre această problemă. Creierul tău a găsit în somn, în vis, ceiace în trezie n'a putut găsi spiritul tău, abătut de mii de dorinţe, de fapte, de acţiuni conştiente.

«Dupăce am putut cunoaşte îndeajuns mecanismul visului, pentru a-l conduce la problema mea, el mi-a venit în ajutor; acest mecanism era însuşi problema mea: visul.

Intrasem în laboratoriu. In retorte, fierbeau lichide de un bizar amestecat de culori; o mulţime de fiole stăteau înşirate cu îngrijire. Din tot ce vedeam, am ajuns de-atunci la concluzia că Haron producea şi conducea visurile prin puterea unor arome. Nu voiam să-i pun întrebări, dar începu el însuşi să se destăinuiască:

— Nu este mai bizar acest lucru decât forţa electrică, în faţa căreia sălbatecul stă îngrozit? Incă în veacul al doisprezecelea, că-

lugărul Piter de Broock a vorbit despre «ştiinţa somnului». Pergamentele lui au ajuns pe o cale oarecare la Reims şi de-acolo la Lüwen; conţineau multă mistică şi superstiţii, dar şi unele lucruri de preţ. Colecţiilor acestui călugăr le lipseau însă cunoştinţele despre arta visurilor la vechii egipteni; nu cunoştea nici comoara adevărurilor despre vis a lui Wirima. Abia în veacul al nouăsprezecelea şi-a scris Dolégre studiile sale despre «A doua viaţă». Dolégre era membru al Institutului egiptean, unul din însoţitorii lui Napoleon când marele purtător de războaie aducea la piramide armele franceze şi spiritul francez, pentru a cuceri o ţară a comorilor, pentru a rodnici un imperiu al ştiinţei. Se stabili atunci că, alături de lumea zilei, exista o a doua lume, încă nebuloasă, lumea visului, ale cărei întâmplări sunt supuse unor anumite legi. Dolégre vorbea chiar despre «un al doilea imperiu», imperiul visului; a cărui desvăluire este aşteptată în zilele noastre. Francezul ştia că naşterea simultană a celor două imperii era cunoscută înţelepţilor egipteni, că aceştia considerau fericirea oamenilor un vis mai curat decât acela din trezie, când omul e târît de cătuşele treburilor cotidiene. Cu zece ani mai târziu, «Legile visului», ale lui Wirima, fură cunoscute prin cercetările olandezului Van Raat. Filosofii in-

dieni nu vorbesc de simultaneitatea, ci de superioritatea celui de al doilea imperiu, «fiindcă noi în trezie suntem ferecaţi de roata lucrurilor, pe când în vis avem darul de a fi eliberaţi de această roată».

«Materialul acestei ştiinţe adunat de cei vechi, e cunoscut acum de prea puţini, nu se găseşte în calea cercetărilor şi descoperirilor moderne, dar el stă de decenii la îndemâna acelora ce vor să-l trezească la viaţă.

— Şi după ce vei cunoaşte toate aceste taine, vei folosi puterea ta pentru a stăpâni pe Ada Rita? întrebai eu.

— Numai pe Ada Rita? Dragul meu, nu va exista nimeni în lumea asta, răspunse el, pe care să nu-l pot stăpâni? Da, mai întâi însă pe femeia aceasta. Mi-e dor de dânsa şi sufletul ei, condus de mine, va învăţa să mă iubească.

— O vei învăţa întrebai eu o vei învăţa?

— Nu. Va trebui numai să mă cunoască iar, fiindcă ea n'a încetat a mă iubi întruna. Va fi iarăşi conştientă de această iubire, dupăce a isbutit să si-o ascundă sieşi.

El respira greu, stând nemişcat cu ochii la pământ. Apoi ridică deodată capul sus:

— Când voiu voi să răstorn guverne, să stăpânesc bursa, să fac să dispară războaiele din lume, cine mă va putea împiedeca? Tot ce se întâmplă în lume, e fiindcă o vor oa-

menii. Voiu putea forța voința oamenilor; voiu fi stăpânul «celui de al doilea imperiu». Lumea visului lângă lumea întâmplărilor reale!... Cunosc întâmplările, voiu creia condițiile și fiecare vis pe care-l voi emite, va fi puternic ca puterea vieții. Sufletele oamenilor îmi vor aparține astfel. Le voiu putea da fericirea, liniștea: voi putea să-i chinui, să-i torturez; am să-i modelez după voința mea prin puterea visului.

Și apoi... El mă fixă cu privirea și începu să mă întrebe despre Rita; îl informai tot ce știam despre ea și el nu se mai sătura. Patru luni, lumea nu existase pentru dânsul, fiind adâncit numai în amestecurile de substanțe din laboratoriu și în visurile lui. Eu eram cea dintâi ființă pe care voise s'o vadă și s'o inițieze. La plecare, îmi spuse:

— Mai urmăresc ceva! In câteva zile, poate că-mi isbutește.

Ochii lui erau ca stinși, nu mai reflectau nici o lumină.

După zece zile, bătrânul Bernhard mă chemă la dânsul. Ernst Haron se încuiase în casă, nevoind să mai vadă pe nimeni. Abia se atingea de mâncarea ce-i se aducea. Trăia izolat în refugiul numeroaselor sale încăperi întunecoase. Servitorul era foarte îngrijit de stăpânul lui.

Am găsit un alt om decât acela pe care-l

cunoșteam. Era culcat pe blana albă a unei otomane și-mi întinse mâna, fixându-mă cu o privire care-mi era necunoscută și fără să vreau îi vorbi încet, ca unui bolnav.

— Ei ce faci? Cum o duci? Până unde ai ajuns cu lucrul tău?

Imi răspunse obosit:

— Sunt aproape de ținta mea: visez.

— Va să zică ai ajuns unde voiai? Hotarul dintre vis și realitate a dispărut?

— Da. Și-mi întinse iar mâna în semn de adio: Du-te și lasă-mă singur.

Nu puteam înțelege. Jumătate din viață i-am fost prieten, și acum îi eram atât de indiferent?

— Nu mă mai cunoști? Am pierdut prietenia ta?

— Prietenia mea pentru tine? Există; nu m'aș putea lipsi de dânsa; îmi ești prieten până si în visurile mele.

— Dar acum sunt aici chiar eu însu-mi, bunul meu Ernst.

— Aceasta nu-i lucru mare: îmi oferi mai puțin decât altă dată, căci ești mai bun, mai deștept, mult mai prieten în visurile mele, în frumosul puternicul vis despre tine: du-te: mă deranjezi.

— Și Ada Rita? îl întrebai, încercând disperat să-l trezesc prin reamintirea numelui

care a avut cea mai puternică rezonanţă în viaţa lui.

— Mi-am creiat una pe care o chiamă la fel şi este de o mie de ori mai răpitoare de cum am cunoscut-o pe cea în viaţă care joacă pe scenă şi petrece prin lupanare.

— Dar iubirea ei pe care voiai să o recucereşti; ţinta ce-ţi propuseşi; punctul culminant al vieţii tale ?

Trecu un oarecare interval; apoi răspunse cu greu:

— Mă bucur de o iubire mai bună decât aceia ce mi-o putea da Ada Rita. Dragul meu, lasă-mă acum; nici nu-ţi închipui cât de săraci, de josnici îmi păreţi toţi cu viaţa şi cunoştinţele voastre.

Zăcea palid, sleit de puteri cu ochii fixi.

Plecai adânc mişcat. Un om fericit, după credinţa lui. N'avea nevoie de nimeni şi de nimic real; fericit în visurile lui. Eu mă gândesc însă că nevoile, necazurile vieţii nu pot fi mai rele decât această fericire.

CAP. III

IUBIREA MEA.

Credeam. Nu știam încă atunci ce însemnează toate aceste necazuri. Iubeam și eu. Puneam mii de speranțe în viitor. Vedeam înaintea mea un noroc care era un dar al vieții, nu fugă de această viață.

Iubeam însă un copil al cărui suflet nu era încă format, un suflet primitor pentru tot ce e bun și frumos în lume și credeam că așa va rămâne. Zadarnic aș încerca acum să-mi rechem în minte icoana Elsei Larry. așa cum era atunci. Era copilă, știam că mă iubește și peste câteva luni urma să ne căsătorim. Speram până atunci să-mi capăt catedra de profesor. Else Larry avea mare talent artistic: absolvise Conservatoriul si mi se părea un mare noroc că isbutise să fie angajată la Teatrul de Stat.

Succesul furtunos ce obținu chiar dela debut, puse pentru totdeauna capăt fericirii

mele. Când se urcă întâia dată pe scenă, ea mă îmbrățișă, rugându-mă să-i urez noroc și să cred în norocul ei. Când după reprezentație o așteptai la ușa scenei pentru a o felicita, aveam înaintea mea altă fată decât aceea pe care o cunoscusem și o iubeam. «Larina», așa era anunțată pe programul teatrului, nu mai era Else Larry. Numele cel nou o luase în stăpânirea lui. Furtuna aplauzelor o transformase într'o femeie care nu mai avea nimic din blândețea, din gingășia copilei. Acum era o femeie plină de egoism, de vanitate, de dorința de a stăpâni. Să fie oare acesta sâmburele, fondul firii sale și toate celelalte să fi fost numai fațadă, prefăcătorie? Nu mă puteam împăca deloc cu acest gând; căutam s'o readuc pe calea de mai 'nainte; rezultatul a fost că a început să mă urască. O rugam, o imploram; trebuia să cred că Else Larry nu mai există, că există numai o Larrina. Dar ea căuta să-mi arate că e tot Else Larry, dar că niciodată noi nu ne-am potrivit, că iubirea noastră trebuie să fi fost o neînțelegere, o eroare, o lipsă de experiență; nimic altceva. Ce-mi rămânea de făcut? Putea-voiu trăi fără iubirea ei?

Vai, acele săptămâni de durere, de amărăciune, acele cumplite ceasuri de disperare, de groază, cari îmi stau adânc înrădăcinate în memorie! Toate încercările mele de a-i

retrezî, în suflet, iubirea noastră rămaseră zadarnice. Ea îmi răspundea cu noul ei fel de a gândi şi a simţi, stăruind să-i restitui scrisorile. Ne mai vedeam numai din când în când la Grand Hotel unde locuia şi aceasta în camera de conversaţie, unde eram veşnic stingherit de pasagerii hotelului; aşa îi plăcea ei.

Lunile treceau în planuri, în speranţe, în desnădejdi şi nu-mi puteam da seama că neabdicarea mea sporea mereu ura ei împotrivă-mi. Eram lanţul care o lega de un trecut umil faţă de strălucirea la care se urcase. Acest lanţ trebuia sfărâmat cu orice preţ.

Intr'o zi, mă chemă telefonic pentru o convorbire. Eram nespus de fericit.

Odată trebuia doar să se întâmple minunea, minunea revenirii ei. Poate că sosise momentul! Am umblat ceasuri întregi pe străzi, aşteptând cu nerăbdare ora indicată şi gândindu-mă la tot binele la tot sublimul ce avea să se întâmple.

Insfârşit, înseră şi mă dusei la hotel.

Convorbirea a fost foarte scurtă. Mă rugă iar să-i dau scrisorile. N'aveam însă puterea să-i împlinesc această dorinţă: era singurul lucru ce ne mai lega şi care-mi amintea fericirea trecutului. Deodată ea scoase un ţipăt şi căzu leşinată. Voind să-i sar în ajutor, mă pomenii în faţa unui bărbat, care intrase în

acelaş moment şi mă respinse. Acest om era Helmut Palm. In câteva secunde, se iviră mai mulţi oameni de serviciu ai hotelului.

Tremuram de grije pentru Else. Era bolnavă, îmi ziceam, ca o urmare a emoţiilor şi încordărilor profesiunii. Imi închipuiam că poate leşinul ei se datora acestei stări a sănătăţii şi poate unei emoţii provocate de puţinele cuvinte ce schimbaserăm. In tot cazul nu puteam să plec lăsându-o în această stare. La început nu auzeam ce se vorbea în juru-mi. Deodată însă cuvinte rostite de Helmut Palm mă făcură să cred că e nebun.

El spunea că se afla întâmplător într'o casă vecină; acolo ar fi fost martorul unei discuţii violente între mine şi Larrina, în care aş fi aruncat ameninţări. A alergat în grabă, sosind tocmai la timp pentru a salva femeia dela o încercare de atentat.

După câteva minute. Else trezită din leşin şi pe deplin conştientă, confirmă cuvânt cu cuvânt această acuzare, iar ca dovadă a faptului, Palm arătă un pumnal pe care mi l-ar fi smuls din mână. Era un obiect de preţ, un mic pumnal oriental al meu pe care cu câteva săptămâni înainte îl dăruisem Elsei, după dorinţa ei.

Pe când Else mă acuza, eu stăteam mut. Grozăvia acestui fapt era mai mult decât grija ce ar fi putut să-mi inspire primejdia

în care eram pus. Tăceam, auzind cum se improvizau și doi martori ai faptului în doi oameni ai hotelului: oberchelnerul și șeful camerelor, și cari, după cum am fost informat mai târziu au depus la instrucție împotriva mea, istorisind cum s'ar fi luptat Palm cu mine, smulgându-mi pumnalul. Fui arestat și aruncat în carceră ca un criminal.

După câteva zile, la interogator, avui prilejul să constat cum a fost pusă la cale cursa. Răspunsurile martorilor lui Palm și ai Elsei corespundeau întocmai. Pumnalul era al meu; au fost înfățișate Tribunalului scrisori, cari puteau fi interpretate ca amenințări, deși de fapt aceste scrisori nu conțineau nimic amenințător. Puteam să mă apăr dar am tăcut.

După câteva săptămâni urma să se judece procesul și eram sigur că voiu fi condamnat.

Iată în scurte cuvinte, descrierea faptelor. Pentru Helmut acestea erau numai o iscusită lovitură de șah, pentru a înlătura din cale pe un indezirabil; pentru Else Larry, era, cum aflai, mai târziu, un act de apărare săvârșit fără multă bătaie de cap. Alte lucruri mult mai de seamă o preocupau: orgoliul ei, gloria, mărirea, aplauzele, diamantele, laudele cronicarilor teatrali. Palm, un om fără scrupule, ajuns la mare bogăție, era sfet-

nicul şi protectorul ei. Nu se poate însă exprima în cuvinte ce a fost această punere la cale, această faptă mişelească pentru mine. O lume întreagă se prăbuşise; viaţa încetase de a mai avea vre-un preţ pentru mine. Şi dacă nu puteam schimba nimic în această lume, atunci întreaga mea existenţă era o greşeală, dar această greşeală se putea îndrepta.

Cercetarea instrucţiei fiind terminată, am fost liberat din închisoare. De condamnarea mea eram sigur· îmi era însă cu totul indiferent când va fi desbaterea procesului şi ce se va întâmpla.

Atârna asupra vieţii mele o povară înspăimântătoare: mă sdrobea fără să-mi dau pe deplin seamă ce însemna această apăsare insuportabilă: nu mergeam, alunecam spre moarte şi-mi era indiferent dacă aceasta se va întâmpla mai curând sau mai târziu.

După trei zile dela liberarea mea din închisoare, am intrat întâia dată în laboratorul meu. Lucrasem ani de zile acolo şi într'unul din rafturi aveam cheia pentru o moarte care să nu stârnească bănuieli. Laboratorul meu cuprindea soluţii destul de tari pentru a pune capăt unei vieţi care nu trebuia să mai fie decât un lung calvar de suferinţe. Intâmplător, dădui peste o probă de dinamită care trebuia analizată. Pusei o cantitate

suficientă pentru a preface în bucăţi întregul laboratoriul pe placa cuptorului electric şi făcui contactul. Dacă preparatul era bine uscat, efectul trebuia să se producă în trei zeci şi cinci de secunde. In mod mecanic, mă uitam la arătătorul ceasului meu. La a douăzecea secundă, un om dădu buzna în laboratoriu care-mi strigă ceva ca înnebunit. Când putui auzi şi înţelege strigătul, sări în sus şi scosei contactul. Omul acela era bătrânul Bernhard; el îmi aducea ştirea morţii lui Ernst Haron.

Uitasem aproape de acest vechiu prieten care se închisese într'o izolare completă şi medicii cari îl văzuseră vorbeau de o rătăcire a minţii. Deodată, îmi dădui seama că iar mă chema viaţa. Fericirea lui Ernst Haron, aceia inspăimântătoare fericire departe de viaţă nu mă atrăgea în această zi, dar puterea, forţa de care îmi vorbise odată cu atâta mândrie, această forţă mă ademenea. Era vorba de o ştiinţă care îmi oferea un mijloc de prefacere a lumii şi atunci, dacă aş poseda eu acest mijloc, existenţa, fiinţa mea în lume n'ar mai fi o eroare; trebuia deci să trăiesc.

— Când a murit? îl întrebai pe bătrân.

Murise chiar în ziua aceia. Medicii atribuiseră moartea unei prea puternice încordări a tuturor organelor. Am urmat pe bă-

trân, am stat câtva la căpătâiul mortului şi m'am despărţit cu gânduri confuze de acest prieten care nu mai aparţinea vieţii încă de mult, deşi îi mai bătea inima şi sufletul lui avea încă dorinţi. Mă temeam că el să nu fi distrus urmele creatiei lui, dar am găsit în laboratorul lui totul neatins, aşa cum se găsea în clipa când îşi credea scopul aproape atins. Nu aveusese nevoia de a mai face alt ceva. Peste tot stăteau preparate, foi cu note despre tot felul de formule chimice, extrase din opere despre ştiinţa visurilor. Fiecare din aceste lucruri vorbea o anumită limbă, conţinea o anumită taină şi eu cunoşteam aceste taine. Am încuiat uşile şi m'am aşternut pe lucru. Nu-mi păsa de nimic din câte se petreceau în jurul meu, nici măcar de înmormântarea lui Haron. Bătrânul Bernhard ciocăni de două ori în uşă, dar nu-l lăsai să intre. El credea că în laboratorul stăpânului său trebuie să fie un duh rău, un duh care a luat şi viaţa lui Haron, dar eu lucram cu toată înfrigurarea creierului, cu toată încordarea nervilor, căutam şi iar căutam: descopeream, găseam câte ceva şi iar dispărea.

Timpul, noţiunea despre timp încetase de-a mai exista pentru mine, acolo la masa lui Haron între retortele şi fiolele lui; vorbeam cu mine însumi; ţipam de bucurie când

mi se părea că sunt pe drumul cel adevărat și isbucneam în plâns când pierdeam urma. Din preparatele pe care le analizam, se ridicau miresme ciudate; mici automate muzicale ce se aflau acolo, le pusei în funcționare, și acestea scoteam când nesfârșite arii unisone, când sunete ascuțite, sparte. In unele momente, aveam impresia că mă aflam într'o pădure de monștri și animale din fabule; îmi strângeam tâmplele între mâini ca să nu înnebunesc. Trebuia să lucrez, să lucrez mereu, și să-mi păstrez puterile pentru a putea raționa. Comoara ce căutam era nemăsurat de mare; dacă soluția, ce voiu descoperi va fi mortală pentru oricine, să mor și eu, dar a mea să fie.

Am aflat mai târziu că am stat trei zile fără hrană în laboratoriul lui Haron. până ce bătrânul Bernhard a forțat ușa. fiindcă, spunea el. se făcuse înăuntru o tăcere ca atunci când a găsit pe stăpânul său adormit pe vecie.

Trezindu-mă pe o canapea în una din camerele întunecate ale lui Haron. îl rugai pe Bernhard să mă ducă iarăși în laborator, sprijinându-mă ca să pot merge. El dădu din cap, neră spuzând nimic la toate stăruințele și rugăminții le mele. Și deodată mă simți destul de tare pentru a coborî singur scările. Văzându-mă că pornesc, el se ținu după

mine. Deschizând însă uşa laboratoriului, rămăsei trăsnit. Hârtiile lui Haron, era arse, retortele sfărâmate, fiolele, aparatele făcute mii de bucăţele. Nimic nu mai rămăsese; notele din lucrarea lui Wirima, aceste comori nepreţuite cari mă puseseră pe urma celor căutate, erau disturse.

— Ce s'a întâmplat aici? întrebai încremenit pe bătrân.

— L'am ucis! îmi răspunse servitorul, cu faţa întunecată. Am ucis duhul rău, care mi-a omorît stăpânul; de-acum nu va mai omorî pe nimeni.

Căzui jos şi plânsei ca un copil. Abia atunci, m'am trezit la realitate şi m'am deşteptat ca urmaş al lui Haron. Laboratorul era neatins, numai uşa era forţată.

Bătrânul Bernhard sta lângă mine. Mă uitam la el ca zăpăcit. Il întrebai dacă m'a mai găsit odată acolo şi m'a dus sus. Nu; abia acum venisem pentru prima oară. Visasem. Şi felul visului pe care mi-l produsesem eu însumi mi-a lămurit ultimele raporturi între vis şi realitate, între somn şi trezie pe care le căutam.

După două zile de repaus, îngrijit de Bernhard cu devotamentul cu care îngrijise pe stăpânul său mort, m'am simţit aproape restabilit din extenuarea care mă doborâse.

Il întrebai pe Bernhard dacă Haron avea

moștenitori, cari ar putea avea vreun drept asupra vilei și laboratorului. Da. Era o doamnă bătrână care venise de câteva zile în timpul boalei lui Haron. Mă hotărîi să ajung prin orice mijloace în stăpânirea laboratorului, chiar dacă ar fi trebuit să fac pentru aceasta întâia probă a puterii mele, a voinței mele.

Urmaș și moștenitor al lui Haron, în posesiunea puterii câștigate prin munca, prin cercetările lui, puteam trăi, puteam activa după voință. Dar ceiace voiam eu nu era fericirea. Știu că a spune așa ceva este egal cu a nega legea gravității corpurilor. Ceeace este însă înfluența acestei legi asupra obiectelor înînsufletite este fericirea pentru sufletele omenești, fie că această fericire se numește putere ori iubire, ea este ținta, sensul tuturor râvnirilor, tuturor vieților. Mie însă întâmplări înspăimântătoare, mi-au răpit aceste năzuințe și mi-au hărăzit un alt motor, acela de a voi nu fericirea, ci numai puterea.

Aveam nevoie să mai probez limitele acestei puteri, dar nu-mi mai lipsea mijlocul de a mă convinge că Haron a văzut bine că în domeniul întâmplărilor omenești, această putere putea realiza miraculosul și imposibilul. Metoda era găsită. Prin această metodă, visul devenea o forță puternică, vie.

ca şi simţul realităţii. Impresiile pe carî creierul, în timpul visului, le transforma în tablouri şi întâmplări, nu sunt mai slabe decât acelea care aduc creierului treaz simţul, mintea. Deoarece însă prin stăpânirea, prin conducerea, prin impunerea visului omului treaz, după dorinţă, se pot înlătura abaterile dela voinţă, pricinuite de întâmplări, puterea visului era cea mai puternică conducătoare a întâmplărilor. Ea se producea prin anumite înrâuriri asupra sirnţurilor omului treaz şi putea prin alte înrâuriri. să fie abătută şi transpusă omului în somn.

Nu era vorba de farmece, de picături turnate în băutura cuiva, ci de provocarea visurilor printr'o operaţie complicată, variind dela om la om; de-a supune prin aceasta voinţei tale, voinţa şi acţiunile altuia de care ai stat sau stai aproape şi cunoşti întregul fel de-a fi al acestuia.

Fiind odată stăpân pe hotărîrile. pe faptele cuiva care ţi se supune orbeşte, îl puteai folosi pe acesta ca unealtă pentru a conduce visurile altuia.

Mai era o lună până la faimoasa deshatere a procesului meu; voiam să ajung până acolo, să ascult depunerile false în faţa instanţei.

In prima noapte, după ce mă simţisem iarăşi stăpân pe voinţa mea şi înarmat cu pu-

terea moştenită dela Haron, verificată, desăvârşită de mine, trecui pela Grand Hotel. Acolo sus era chef, petrecere, veselie.

«Jubilezi, Else? îmi zisei eu. Crezi că-ţi ţii fericirea cu amândouă mâinele? Aşteaptă! Piciorul tău păşeşte peste cadavre. Vin, Else!»

CAP. IV

LOVITURA DE BURSA

Avocatul Georg Hassenklein era cunoscut drept cel mai strălucit jurist din oraş. M'am dus să-l angajez pentru procesul meu. Mi-a răspuns rece şi brutal că nu poate primi să mă apere, cauza mea fiind pierdută, deoarece dosarul meu cuprindea probe covârşitoare, corp-delictul agresiunei, scrisori, mărturisiri, cari nu puteau fi contestate.

Toate lămuririle, rugăminţile mele de a-l determina să mă apere totuşi, fură zadarnice. La scrisorile invocate de acuzatori, nici nu voia să se uite.

Ce-i păsa lui că eram o victimă, că tot ce mi se imputa era o odioasă înscenare; că osândirea mea ar fi cea mai nedreaptă şi cea mai grozavă eroare judiciară. Rămase neclintit în refuzul lui de-a-mi primi procesul.

Tremuram de indignare mi se refuza o apărare la care aveam dreptul: se refuza

apărarea dreptăţii. Am scos atunci batista mea şi mi-am apăsat-o pe frunte.

— Ce este aceasta?, sări advocatul. Ce parfum ciudat! exclamă el. In trăsăturile feţei lui văzui îndată o luptă împotriva unei indispoziţii. Nu răspunsei nimic; luai batista şi o pusei pe biroul lui.

— Ce este asta?, strigă el enervat, întinzând către mine o mână aproape tremurândă.

— Domnule advocat aveţi ceva?, întrebai.

— Nimic, nimic, zise el, privindu-mă acum cu un fel de nesiguranţă şi continuând apoi: Sunt prea ocupat, supra-încărcat de lucru; e ceva grozav şi cum v'am spus, n'aveţi nicio şansă...

— Destul de rău, răspunsei, şi plecai spunându-i: Poate vă mai răsgândiţi, domnule advocat...; vă las cartea mea de vizită.

— Ciudat client, băigui el după plecarea mea. Se simtea indispus şi se gândea mereu la puternicul parfum. I-au trebuit câteva minute de repaus, înainte de-a primi alt client.

La plecare, trecând prin camera unei domnişoare dactilografe, o întrebai dacă n'ar fi dispusă să vie la mine în orele libere pentru a mă ajuta la corespondenţă. Imi spuse că ea era supraocupată dar îmi va recomanda

pe cineva care avea nevoie de un asemenea serviciu

A doua zi, se înfăţişa la mine persoana recomandată; era un tânăr; îl chema Milon Boric. Il angajai şi în prima zi îmi scrise, după dictare, mai multe scrisori. Incepui atunci pregătirile pentru activitatea mea, ale cărei urmări aveau să facă atâta vâlvă. Milon Boric era un tânăr muncitor şi de încredere, era tăcut şi chiar din primele zile îşi dădu toată silinţa să mă satisfacă, îndeplinind tot ce-i cream.

După o săptămână, îl putui determina să-mi spună o mulţime de lucruri, de întâmplări la cari eu nu asistasem, să-mi vorbească despre impresionabilitatea, despre simţirile altora. Eram deci în stare să fac pe oameni să vorbească.

Vedeam cum Milon Boric se lupta împotriva firii sale taciturne. Intr'o seară după ce terminasem a-i dicta, el rămase pe loc la masa lui privindu-mă încruntat.

— Iertaţi-mă, începu el, aş voi să vă spun ceva despre advocatul Hassenklein. Poate nu vă interesează dar eu simt nevoia de a vă spune.

Şi aflai dela dânsul că advocatul era cu totul schimbat. In noaptea de după vizita mea avusese un somn neliniştit; intrase dimineaţa, în birou, rău dispus şi toată ziua

umblase distrat. A treia zi păru mai liniştit; se porni pe o muncă înfrigurată; puse să i se caute dosarele prăfuite ale unor chestiuni de mult rezolvate şi ceasuri întregi stătu aplecat asupra unor acte din aceste dosare. Deodată, chemă pe domnişoara Fany, dactilografa, şi o întrebă:

— Crezi că contesa Balcasini era atunci nevinovată?

Era vorba de apărarea luată de el acelei contese care-şi ucisese bărbatul şi fusese achitată de juraţi în urma pledoariei sale.

Domnişoara nu-i putu da niciun răspuns, dar înapoindu-se în biroul ei spuse în şoaptă colegelor că bătrânul pare a-şi fi perdut minţile. Celebrul advocat oscila între mâhnire şi nervozitate.

Donă mari procese cu şanse de câştig fură pierdute, fiindcă el nici nu se prezentase personal în instanţă: primea în schimb în ciuda renumelui său de avocat numai de afaceri mari să pledeze în mici procese în care avea de susţinut cauze drepte cari nu puteau contribui la faima lui şi nici nu-i mai aduceau onorariile grase de altă dată. Nu mai era de recunoscut.

Într'o zi mă pomenii cu vizita d-nei Stasia Haron, bătrâna mătuşe a prietenului meu mort, despre care îmi vorbise după moartea lui Haron, bătrânul servitor Bernhard.

De când mă pusesem în posesiunea celor rămase dela Haron, creierul meu lucra neîntrerupt; elaboram planuri, cântăream posibilităţi, pentru atingerea scopurilor ce-mi propusesem, dar lucrurile mai de-aproape, trebuinţele zilnice, chestia pecuniară, obligaţiile sociale nu întraseră deloc în aceste preocupări înaripate. Ca docent, eram avizat numai la retribuţia Colegiului, deoarece însă n'am mai ţinut prelegeri, — nenorocirea iubirii mele ultragiate îmi luase puterea de a mă mai ocupa cu acestea — resursele mele băneşti erau pe isprăvite.

D-na Haron venise — după o îndelungată lipsă în străinătate — să ia în stăpânire averea rămasă dela nepotul ei, vila în care eu mă instalasem numai după o înţelegere cu Bernhard.

— Cum?, mă întrebă ea, dumneata te-ai instalat aici ca la dumneata acasă; ai luat în stăpânire şi biroul nepotului meu?

Dădui din cap, în semn de consimmare.

— Mă rog, cu ce drept? Vila îmi trebue mie, să mă mut în ea, iar încăperea laboratorului am s'o folosesc ca magazie pentru provizii.

Îi oferi un preţ mare pentru vilă şi laborator, îi arătai că am nevoie de acestea pentru a continua opera lui Haron. Bătrâna era însă o femeie încăpăţânată: N'avea nevoie de bani, ci de cele rămase dela nepotul ei.

A doua zi, ea mă chemă la dânsa arătându-mi că ar fi dispusă să primească oferta mea. Bătrâna dormise într'o cameră a vilei; îmi povesti că avusese un vis grozav de tulburător şi ajunsese la convingerea că nu va putea locui în tihnă în această casă.

Convenirăm îndată asupra preţului vânzării şi chestiunea era acum să găsesc şi să-i dau îndată bani.

Mă dusei la unul din bancherii mei cunoscuţi. Ii arătai că am în vedere anumite speculaţiuni cari ar putea aduce o mare avere. El mă ascultă cum ascultă un adult lălăiala unui copil, apoi surâse şi schimbă vorba. Nici n'am mai îndrăznit să vorbesc despre suma de bani ce-mi trebuia. Avui însă prilejul de a trece cu dânsul prin mai multe încăperi ale locuinţei; scosei floarea ce o purtam la butonieră şi o pusei într'un vas de lângă patul lui.

A doua zi mă dusei iar la dânsul; aveam de gând să întrebuinţez toate argumentele mele de convingere pentru a-l determina să-mi împrumute suma de care aveam trebuinţă. Bancherul se scuză că fusese distrat în ajun; mă primi cu toată bunăvoinţa şi mă invită să iau la dânsul masa de prânz. După masă mă duse în cabinetul lui de lucru şi începând cu un surâs, îmi arată că, deşi avea o vastă experienţă în afaceri şi nu ştia ce

ar putea aduce speculaţiile de cari îi vorbisem, din încredere în mine şi ca vechiu prieten era dispus a-mi pune la dispoziţie suma de care aveam nevoie pentru promovarea acestor speculaţiuni.

Vedeam cum omul tremura şi ardea de dorinţa de a afla fapte concrete şi amănunte asupra afacerii ce-i prezentasem.

Ii comunicai atunci că aş voi să-mi procur un număr însemnat de acţiuni ale Societăţii tramvaielor. Hârtiile acestea aveau valoarea lor statornică şi acţionarii îşi primiseră până atunci regulat dividendele. In primul moment, păru dezamăgit, apoi se învioră însă.

— Prea mare risc în tot cazul nu poate fi în această afacere, zise el şi se declară gata să mă servească. — Totul este încrederea încheie el. Aflai mai târziu că el cumpărase şi pentru dânsul un număr de acţiuni egal cu acela ce luase pentru mine.

Cunoşteam bine termometrul bursei din oraş: cunoşteam oamenii ce făceau în ea cald şi rece. Vizitai personal pe unul din marii speculanţi: cu servitorul altui mare specula[illegible] prieten Bernhard al meu.

Trecură câteva zile fără să se mişte ceva, Apoi începu. Vorbisem pretutindeni despre urcarea valorei acţiunilor cumpărate. Bursa cunoştea tot felul de fluctuaţiuni. Deo-

dată, doi din cei mai mari speculanți începură să caute și să cumpere din aceste acțiuni; alți, cari aveau încredere în experiența celor doi, începură să cumpere și ei; era parcă o febră care-i cuprinsese. Fiecare alerga să cumpere acțiunile căutate, temându-se să nu ajungă prea târziu. Cursul se ridică vertiginos. După o săptămână era bogat; capitalul meu se întreise.

Am găsit atunci că-i de datoria mea să mă duc iarăși la bancherul meu și să-l sfătuiesc să-și vândă acțiunile cumpărate în număr mare, arătându-i că nu se știa cât timp vor mai fi atât de mult cotate. El mă privi iarăși ca pe un copil, căutând să-mi demonstreze că dimpotrivă bursa va fi fermă, valoarea acestor acțiuni va mai crește, se va multiplica, Societatea Tramvaielor intenționând a porni alte mari întreprinderi. Eu îmi păstrai însă părerea. Aliatul meu puternic, în toate lucrurile omenești, era atitudinea mea, dispoziția, îndrumarea ce dădeam. Era uimitor ce putea acest aliat. Oamenii își închipuiau că ei știu cu siguranță cum stau acțiunile..., dar eu știam că această siguranță va cădea în neant. După câteva săptămâni uitându-mă în Buletinul Bursei, văzui ceiace așteptam: acțiunile Tramvaielor recăzuseră la cursul la care se aflaseră mai 'nainte; averea mea însă era asigurată: vândusem totul la timp.

In aceiași seară, alt eveniment se petrecu, care era și mai important pentru mine: advocatul Georg Hassenklein veni în vizită la doctorul Hanslik, un coleg mai în vârstă care făcuse deasemenea mare carieră. Hassenklein fuma țigară după țigară, vorbea despre tot felul de lucruri de redusă importantă și părea a fi uitat scopul vizitei sale. Cellalt îl observă un timp fără să scoată vreun cuvânt, apoi se decise:

— Trebuie să mai lași puțin munca ta prea încordată, colega; ai nevoie de măcar două săptămâni de odihnă într'un sanatoriu.

— Nu!, protestă Hassenklein, punând jos țigara. Știu eu ce-mi trebuie.

Colegul mai în vârstă, se uită întrebător la cel enervat și deodată Hassenklein începu să vorbească: povesti despre ciudatul client ce venise la dânsul cu două săptămâni înainte.

— Dacă mă vei crede ori nu, — urmă el, — chestiunea lui mă preocupă deatunci ziua și noaptea, nu mă mai pot gândi la altceva decât la cazul ciudat al lui Erich Imra. Eri noapte, am stat treaz în pat ceasuri întregi, elaborând o jumătate duzină de pledoarii în favoarea lui.

— Dar, din tot ce mi-ai expus, cauza lui Erich Imra în această afacere penală este perdută; sunt mărturii și indicii categorice

împotriva lui. Acuzatul ţi-a adus ceva motive noui, fapte noui?

— Fapte are o mulţime; nu mi-a vorbit mult despre acestea, dar îmi închipui că trebuie să aibă. Spune-mi, dealtfel, din ce nu pot face un element nou de apărare, dacă vrei? Sunt scrisori cari pledează împotriva lui, dar el are şi alte scrisori, pe cari justiţia nu le cunoaşte încă. Din aceste scrisori cari sunt în stăpânirea lui se vede limpede că s'a dat primelor scrisori o interpretare greşită. Omul e nevinovat!

— Dar de unde ştii?, întrebă d-rul Hanslik, uitându-se la colegul lui care tremura de enervare şi vorbea aproape ţipând. Probabil că ai văzut aceste scrisori? urmă Hanslik; ele pot să conţină fapte care schimbă faţa lucrurilor.

Hassenklein îşi aprinse iar ţigara şi începu să fumeze cu pasiune, de câteva ori scoase ţigara din gură, surâzând; voia parcă să răspundă, dar se răsgândi şi continuă să fumeze, tăcând.

După o pauză mai lungă, Hanslik întrebă iar:

— Bine, dar ce scrisori sunt acestea, spune-mi odată.

— A! Sunt scrisori foarte importante; dovezi de nevinovăţie de necontestat. Femeia l-a iubit pe Ercih Imra. Este exclus ca să se fi

temut de el, cum a declarat. Toată chestia atentatului este o conspiraţie, o calomnie pusă la cale, o defăimare!

— Bine, aşa ceva se întâmplă, dar nu poţi să-mi spui ceva din cuprinsul acestor scrisori.

— O, da, conţin foarte multe amănunte, foarte multe.

— Ei, povesteşte-mi, te rog, să văd şi eu....

Trecură vreo câteva minute. Apoi Hassenklein vorbi sec şi hotărît:

— Să nu crezi că sunt nebun. Adevărul e că eu n'am văzut niciuna din aceste scrisori, am însă convingerea că scrisorile există, că omul acesta e nevinovat, şi ştiu bine că înebunesc dacă un iau eu afacerea în mână. Noapte după noapte, nu mai visez nimic altceva, iar ziua nu pot prinde alt gând... Vreau neapărat să dovedesc nevinovăţia lui Erich Imra.

— Bine, atunci fă-o, şi pe urmă ia-ţi patru săptămâni de concediu, în loc de două cât am spus.

— O fac! O fac! Hassenklein sări în sus, strânse mâna prietenului şi plecă grăbit.

— — — — — — — —

Era târziu. Secretarul meu plecase, când m'am pomenit cu Hassenklein la mine. Era foarte slăbit.

— Cred că n'aţi angajat alt apărător? fură primele lui cuvinte când intră în cameră. Li răspunsei că nu.

Atunci el luă loc pe scaun şi urmă:

— Sunt convins de nevinovăţia d-tale! Dacă admiţi, voiu conduce afacerea d-tale ca nimeni altul. Apoi veni «vorbitul». El vorbi, vorbi, neîngăduindu-mi nicio obiecţiune. Imi povesti toată convorbirea cu doctorul Hanslik, reproducând toate amănuntele, cu intonarea fiecărui cuvânt, aşa cum fusese rostit.

— Scuzaţi-mă!, se întrerupse el o clipă, şi urmă îndată: poate că mă întind prea mult, dar nici nu vă închipuiţi ce uşurare simt, spunându-vă toate acestea.

Apoi urmă expunerea părerilor lui asupra chestiunei şi fragmente din pledoaria ce va rosti 'a proces întru apărarea mea.

Il ascultai, tăcând; vorbea ca un automat, construit de mine însumi. A doua zi, urma să vin la biroul lui.

La plecare, avea lacrimi în ochi şi-mi spuse, strângându-mi mâna:

— Ce vi s'a întâmplat dvs., este lucrul cel mai grozav ce se poate imagina.

El spunea ceeace simţeam eu. Dacă mi-ar fi vorbit aşa cu două săptămâni înainte, mi-ar fi redat atunci încrederea în lume şi în oameni. Au trebuit două săptămâni de chinuri ca să se convertească.

CAP. V

O INTALNIRE CIUDATĂ ȘI CONSECINȚELE EI

Larrina sărbătorea triumfuri peste triumfuri. Dintr'o tânără debutantă, necunoscută, ea devenise numai în câteva luni luceafărul scenei. Marea faimă de care se bucura și care aducea o lume de admiratori la picioarele ei, artista nu o datora atât publicului și lăudătorilor de tot felul, ci adevăratelor ei merite, extraordinarei ei puteri de creație. Omagiile ce i se adresau erau urmarea firească a întregei ei firi. In locul admirației, ea se făcea tot mai frumoasă, mai răpitoare. Uimirea, adorația se reflectau din ochii, din privirea, din surâsul ei asupra adoratorilor. Intocmai cum diamantul este trezit la strălucirea lui de lumina razelor solare, astfel razele renumelui Larrinei îi aduceau o strălucire care era a ei și care se înoia mereu.

Bărbații erau prinși ca într'un vârtej, într'un

delir; însufleţirea lua forma unei epidemii. Nu se vedea în ea numai femeia frumoasă şi artista desăvârşită, ci aceste daruri produceau în privitori, în adoratori o încordare a tuturor nervilor.

De când dansase într'un rol pe scenă, prietenii ei îi admirau dansul mai mult încă decât arta ei dramatică. In ritmul dansului, se releva o intensă pasiune: ea se ferea însă de-a se mai produce ca dansatoare şi numai dânsa decât rar, uneori la ocazii festive şi după multe stăruinţi.

In vârtejul triumfului, în strălucitele angajamente ce i se ofereau până şi de peste ocean, ea uitase cu totul ce a fost odată. Fetiţa care a trăit atât de modest în casa părintească şi care a urmat cu greutate şcoala, apărea în mintea ce ca alta, ca o străină. Trăia acum altă viaţă, viaţa Larrinei. Se lăsa purtată de valurile norocului şi nu se mai gândea de mult că şi soarta ei era supusă legilor fatale ale soartei omeneşti.

Ziua începea pentru ea la amiază cu îngrijirea trupului, restul zilei trecea cu studii şi'n bucuria succeselor ei, trâmbiţate de ziarele din ţară şi de peste hotare; seara era a teatrului, iar noaptea a petrecerii.

Intr'o seară, după ce cortina fu ridicată de douăsprezece ori şi Larrina, ameţită de aplauzele si strigătele sălii, — cari îi biciuiau tot-

deauna nervii ca în prima seară a debutului, — se retrase obosită în cabină, mica ei subretă, Lisa, îi aduse un bilet.

Era o îndrăzneală. Lisa știa dela stăpâna ei că bilete și flori ea nu admitea să i se dea decât acasă, în locuința ei. Avea dealtfel destule cunoștiințe și nu dorea ca acestea să se mai înmulțească. Larrina cunoștea aceste bilete și bileţele care de cele mai multe ori serveau la altceva decât la împlinirea scopului urmărit de trimițător. De multe ori se bucura de bileţelele primite pe care le vedea cu plăcere pe enorma piele de urs alb al sofalei. Unul sau altul din admiratorii ei căpăta cinstea de a-i le citi; ea stătea cu ochii jumătate închiși, lăsând să se reverse asupra-i valul de dorinți și pasiuni.

Ea puse distrată pe măsuța de toaletă din cabină biletul primit de subretă, gândindu-se cu ochii strălucitori la tunetul de aplauze cu care tocmai fusese salutată la scenă deschisă. Apoi începu să-și scoată gătelile rolului, cerând Lisei flacoanele ce-i trebuiau. In cele din urmă își puse o toaletă de societate, aruncă pe umeri mantila de seară și era gata de plecare. O aștepta, în seara aceia o mare sărbătorire la Grand Hotel, una din acele petreceri fastuoase cum îl plăceau lui Palm, o orgie a bogăției; va fi anturată si copleșită de daruri; sala va fi inundată de lumină,

masa încărcată cu tot luxul ce se poate imagina; va cânta un mare maestru al vioarei și anturajul va uita și de masă și de muzică, avându-o pe ea acolo. Se simțea mai presus decât toate puterile pământului. Era vorba ca în seara aceia să se logodească cu Helmut Palm. Era cel mai bogat om din câți cunoscuse. Era și unul din cei mai brutali, mai puțin scrupuloși, dar ce avea-aface? Se simțea destul de tare pentru a domina și pe acest obișnuit biruitor în lupta vieții.

Când fu în ușă, mica Lisa îi întinse biletul.

— Cunoști pe trimițătorul acestui bilet? întrebă ea.

Lisa își diviniza stăpâna, îi era devotată cu tot sufletul. Dacă aceasta adusese biletul la teatru împotriva opreliștei ei hotărâte, trebuia să existe un motiv cu totul deosebit, trecând peste toate. Care să fie oare acest motiv? Numai unul putea să fie. Larrina cunoștea viața, o pătrunsese până 'n adâncul măduvei și acest cel mai adânc sentiment se numea: iubire. Fata trebuie să iubească pe acel cineva al cărui bilet îl predase. Obrajii Larrinei roșiră repede. Era femeie întocmai ca fata ce stătea înaintea ei. Înțelegea și nu voia să arate că știe.

— Dă-l încoace!, zise ea.

Lisa se rezemase pe pervazul ușii și șopti deodată în grabă:

— Nu-l cunosc.

Elsa Larrina ţinea biletul în mână. Trebuia să-l citească; îi trezise curiozitatea, dar răspunsul fetei o uimise.

— Ce înseamnă aceasta? Vrei să mă minţi?

Lisa nu putu să suporte privirea bănuitoare a stăpânei şi îngâimă isbucnind în plâns:

— Am visat despre dânsul!

— Copil prost ce eşti!, îi strigă Larrina, părând a se linişti cu surâsul pe buze, un surâs mult prea cunoscut şi care înnebunise o lume.

«Da; se întâmplă de acestea, se gândi ea; visuri, închipuiri de acestea, din care pot naşte unele întâmplări». Dar însăşi faptul că marea Larrina citi în uşa cabinei sale biletul unui necunoscut, era un fapt neobişnuit.

Ea rupse repede plicul şi aruncă o privire asupra biletului:

«Vă cer favoarea de a supa astă seară cu 'dvs».

«Indrăzneţ, foarte îndrăzneţ. Acesta e unul care nu începe cu expresia admiraţiei sale. Admiraţie şi adorare, acestea vor veni probabil în rândul următor, se gândi ea, dar acest rând ea îl citi cu sprincenele încruntate: «Vă aştept după reprezentaţie la cârciuma lui Bredolf. Veniţi, deoarece seara aceasta va fi pentru d-voastră începutul unei noi vieţi».

Era nebun omul acesta? Cum putea să-i vorbească de o nouă viaţă, ei, care găsea mereu viaţa ce trăia ca cea mai strălucită? Şi nici un cuvânt de recunoaştere, niciun cuvânt de admiraţie cu care se obişnuise dela sine înţeles. Cârciuma lui Bredolf era un mic local într'un cartier mărginaş, de care auzise, dar pe care nu o frecventase. Incepu să râdă. Diferenţa dintre logodna ei cu Palm în sala festivă dela Grand Hotel şi întâlnirea cerută de necunoscut în cârciuma lui Bredolf, i se păru ceva prea grotesc. Ea trecu fără a rosti un cuvânt pe lângă speriata Lisa şi coborî repede scările.

Cupeul ei o aştepta.

— Acasă la Hotel Grand, porunci ea vizitiului şi se rezemă de perinile de catifea.

Legănarea trăsurii pe cauciucurile groase ale rotilor, îi făcea bine. Se gândea la «câmpul ei de luptă»: fiecare întâlnire cu oamenii, era pentru ea un câmp de luptă. Felul de a intra, felul de a adresa un cuvânt cuiva, felul de a asculta şi a tăcea, toate acestea trebuiau gândite. Ea era totdeauna ca pe scenă; îşi dădea seama de impresia fiecărui pas ce făcea; toate erau numai mijloace pentru a cuceri; a cuceri oamenii însemna a cuceri viaţa. Era deprinsă să biruie.

Trăsura se opri şi ea sări pe trotuar. Dar unde-i boy-ul hotelului? Unde erau rampa şi

frontispiciul luminat? O clipă, stătu zăpăcită, neputând să-şi dea seama. In faţă, văzu feres trele slab luminate, cu perdeluţe galbene, ale unei case vechi şi sunetul slab al unei orhes- tre se auzea din stradă.

— Unde suntem? Doar am poruncit să mergem acasă la Grand Hotel!

Ea strigă aceste cuvinte vizitiului, dar fu în zadar: el tocmai pornise caii în trap şi cuvintele ei se pierdură în sgomotul tropăitului potcoavelor. Iat-o stând în uşoara ei haină de mătase şi tremurând în vântul rece. Citi firma deasupra uşii: «Cârciuma lui Bredolf». Era oare un complot? A fost cumpărat vizitiul ? Un orgoliu tocmai suna şi ea numără bătăile: zece fără un sfert! Acuma trebuia să înceapă festivalul la Grand Hotel. Toţi oaspeţii erau desigur adunaţi; numai ea lipsea. Vedea figura lată, aspră a lui Palm cum îşi muşca buza cu dinţii şi privea spre uşă cu pumnii încleştaţi. Ii va face ea aceasta? Era cu putinţă ? Nu era în firea lui să-şi ascundă furia faţă de oameni mai puţin bogaţi decât dânsul. De ani, el nu-şi mai putea stăpâni furia când era contrariat.

Dar, orice ar fi, nimic nu mai putea fi remediat. Va ajunge prea târziu. Festivalul nu va putea începe la ora fixată. Dar, n'aveau decât să aştepte domnii! Ii era indiferent, la

urma urmei. Mâine, cu o privire, cu un tremur în colțul gurii, va pune ea totul în ordine. Dar faptul că sta aici în bătaia vântului, aceasta nu-i era indiferent. Nu cunoștea locul. Cât de departe era oare de hotel? Poate va trece vreo mașină; poate era pe-aproape o stație de tramvaie și astfel va ajunge repede acasă... Voia să plece să caute, cu toate că lapoviția îi murdărea pantofii de bal. Deodată fu cuprinsă însă de o spaimă grozavă și se opri locului. Colo, în colțul întunecat al porții, stătea nemișcat un om și o privea.

Aceasta n'ar fi fost însă un motiv ca să-i tremure genunchii și să-i bată inima ca bătăile unui ciocan. Nici nu-și putea da seamă dece se speriase așa de tare. Purta bijuterii scumpe, dar nu se putu opri nicio clipă la gândul că va fi victima unor hoți. Nu era lașă din fire și se credea în stare a face față oricărei situații. Să găsea doar pe o stradă deschisă, luminată pe care treceau oamenii, era doar în mijlocul unei lumi de ordine bine stabilită. Totuși în momentul acela nu-i se părea nimic mai neliniștitor decât împrejurarea că necontenit sta acolo nemișcat un om care nu făcea altceva decât să se uite la dânsa.

Ea stătea dreaptă cu mâna apăsată pe piept și nu avea curajul să-i întoarcă spatele.

Atunci, omul acela se desprinse din întune-

rec şi se apropie de dânsa. Prin acest gest, spaima ei dispăru. Era un bărbat şi bărbaţii erau pentru dânsa ceeace este instrumentul pentru un virtuos. Acesta era în tot cazul mai original decât ceilalţi. Se pricepuse printr'un mijloc oarecare să aranjeze această întâlnire. Işi ajunsese scopul şi rămânea de văzut cum va merge mai departe. Bucurie nu va putea să aibă. Despre aceasta se credea sigură.

Omul era înfăşurat într'o manta largă, cenuşie şi avea pălăria trasă pe frunte. Ochiul ei experimentat, stabili îndată că nu putea fi nimeni dintre cunoscuţii ei El se înclină şi zise:

— Aţi primit desigur biletul meu; v'am aşteptat.

Poate că după această deslegare a curioasei situaţii, i-ar fi râs în obraz. N'avea însă acum chef de râs. Se spunea despre ea că avea trăsăturile cele mai expresive. Faţa ei putea oglindi orice simţimânt, în orice grad, dar acum când se apropia de acel necunoscut cu pleoapele pe jumătate închise şi cu buzele strânse, se putea ceti pe faţa ei expresia celui mai nemăsurat dispreţ. Cel mai neîntrecut refuz, se putea citi în privirea şi atitudinea ei când îi aruncă :

— Va să zică d-voastră mi-aţi mituit vizitiul?

— Vă înselati Omul era convins că-si face

datoria, tot așa cum eu mi-am făcut datoria invitându-vă aici.

— Aveți un fel deosebit de a vă înțelege datoria. Aceasta nu mă interesează însă, deoarece n'am deloc de gând să mă complac în societatea d-voastră.

Ea aruncă aceste cuvinte cu gestul cu care ar asvârli cineva depe dânsul o insectă supărătoare. Dacă omul acesta ar avea nervi, se gândea ea, trebuia să capituleze.

El n'avea însă nervi, ci se înclină, spunând:

— Continuăm mai bine înăuntru, în local; sunteți subțirel îmbrăcată

Încă o privire a ei îl fulgeră. Dar, evident, omul acela n'avea înțelegere pentru priviri. El sta foarte aproape de dânsa și ea se temu de isbucnirea unei scene în stradă. A doua zi, ar vorbi ziarele. Ce va crede lumea? Elsc Larrina la o oră târzie într'o stradă ca aceia și aceasta tocmai la ora când prietenii ei erau toți adunați pentru a o sărbători! Era o situație imposibilă și omul de lângă dânsa știa de bună seamă unde voia să ajungă.

La această recunoaștere a situației, asprimea dispăru din fața Larrinei. Privirea ei deveni blândă, aproape copilărească.

— Dar știi că ai aranjat minunat afacerea asta! exclamă ea. Trebuia să prezidez acuma

un supeu plictisitor şi în loc de aceasta am aici o aventură amuzantă!

— Pot să vă conduc?, întrebă el, dând să se îndrepte către uşa localului.

— Nu, să nu intrăm aici, zise ea. Unde voiţi în altă parte; dar vă rog fiţi amabil şi aduceţi-mi o trăsură; vă rog frumos! Vorbise pe tonul ei drăguţ de altădată, pe tonul de copilă, cu care un copil cere o jucărie dorită. Nimeni care ar fi auzit acest ton nu şi-ar fi închipuit că aceia care vorbea avea friguri şi-şi strângea tremurând haina de mătase. Tonul ei, a cărui putere era încercată, nu putea lăsa rece pe niciun bărbat. Dar acesta nu era un om; era un butuc, o piatră.

— Am de vorbit cu dvs., zise el. Vă rog poftiţi.

Cu aceasta, el puse mâna pe braţul ei, ca ceva foarte natural, caşicum n'ar fi auzit rugămintea ei, caşicum privirea ei, glasul ei n'avea nicio înrâurire asupra lui.

Şi în liniştea aceasta, Larrina începu deodată să bănuiască ceva neaşteptat, ceva primejdios care n'avea nimic a face cu rugămin-ţile. Era o desăvârşită maestră în arta de a umbla cu îndrăgostiţii, dar mai era şi altceva în lumea aceasta. Poate că numai uimirii, se datora faptul că tonul ei rugător pe care-l credea irezistibil, dăduse greş. Nu-şi retrase însă

braţul din mâna bărbatului necunoscut şi, pentru întâia dată, se uită la faţa lui. Era o figură rotundă, fără barbă, cu buzele groase, cu nasul mare, ochii mici albaştri, cari abea se vedeau prin sprincenele şi pleoapele blonde.

Ea se speriă la vederea acestei feţe, dar crezu că numai urâţenia groaznică a chipului îi inspira spaimă. Ce voia omul acesta? Era oare un nebun, sau?... Şi deodată acest «sau» i se înfăţişă ca un lucru foarte sigur. Liniştea îi sugerase această ideie iar urâciunea o convinsese, că acesta nu căuta pe marea Larrina, ci pe Else Larry. Şi, ca şi cum omul i-ar fi ghicit gândurile, el îi şi spuse:

— Am de vorbit ceva important cu dvs., Else Larry.

— Veniţi din partea..., începu ea.

O secundă ezită. Nu se putea totuşi să fie o eroare? Să nu fie oare omul cu care vorbea un şarlatan îndrăzneţ, sau unul scăpat dintr'un ospiciu de alintaţi? El o smulsese din rolul vieţii sale e care-l stăpânea cu atâta măestrie. Dar tot era bine că ştia acum despre ce era vorba, căci ea îşi dădu seama că necunoscutul nu era dintre aceia cari umblau după amoruri. Şi şarlatanul şi alienatul aveau mai mult drept s'o intereseze decât aceia cărora le inspira iubire... Dar poate că se înşela punând în legă-

Iară situaţia în care se vedea atrasă cu trecutul ei.

Străinul puse capăt ezitării ei, spunând răspicat:

— Sunt trimisul lui Erich Imra.

— N'am nimic de împărţit cu acest criminal, — zise ea.

Dar, vai cu câtă nesiguranţă şi pe ce ton fuseseră rostite aceste cuvinte!

Ar fi trebuit să fie un strigăt indignat, dar ea îşi auzea propriile ei cuvinte şi îi sunau ca gângăvitul unui copil de şcoală prins asupra faptului. Ce se întâmplase cu dânsa? De câte ori nu rostise ea aceste cuvinte şi faţă de alţii, dar rece, nepăsător, hotărît, mândru, cu tonul ce voia ea să le dea; totdeauna convingător şi măiestru. De ce n'a putut-o face şi acum? Ea credea doar în ceeace spusese. Erich Imra era şters din viaţa ei; era nimicit, biruit, mort pentru totdeauna. El nu mai avea dreptul să-i trimită emisari. Ea, care era deprinsă să se observe, să-şi fie însăşi stăpână, se sperie acuma când îşi auzi glasul. Ceva se schimbase deodată în viaţa ei, fără să-şi dea seamă. De ce adică, admisese să asculte pe acest om? Să fie oare într'adevăr numai din teama unei scene în stradă? Ori făcea asta din simţimântul grozav că *trebuia*, că nu era în stare să se apere de ce avea să se întâmple? Şi de unde venea

acest sentiment? Dece îi ardeau obrajii? De ce se lăsa dusă în cârciumă fără să se împotrivească? Avea lacrimi de mânie în ochi și știa totuși, că trebuia să se întâmple așa cum se întâmpla.

Localul părea simplu, dar pentru un public mai bun. Insoțitorul Larrinei o conduse printr'o mică sală unde erau mai mulți clienți. Privirile càr eo fixară când intră îi făcură bine. Erau oameni din lumea în care se simțea acasă îi dădeau putere. Deodată crezu iarăși că ea e mai puternică, că trebuia numai să afle ce vrea agresorul Era mai bine pregătită pentru luptă decât cu câteva minute mai înainte...

Apoi trecură printr'un gang cu un covor pe jos. In dreapta și stânga, erau camere închise cu draperii grele, părând destinate pentru o anumită categorie de clienți.

Un chelner urma pe cei doi clienți. Străinul se opri la a treia cameră în dreapta, care fusese probabil rezervată pentru dânsul, dădu draperia la o parte. Chelnerul se furișă repede în cameră și făcu lumină. Camera era destul de luxos mobilată, dar nu prezenta nimic extraordinar.

Lângă masa din mijlocul camerei, necunoscutul se opri și puse mâna pe lista de bucate, după ce își scoase pălăria. In spatele lui, chelnerul în poziție respectuoasă aștepta co-

manda. Nu era nimic deosebit de remarcat în toate acestea; poate totuşi un lucru: într'un moment dat, toate cele trei persoane din cameră: străinul, chelnerul şi Else Larrina, rămaseră o clipă toţi încremeniţi pe loc, subjugaţi parcă de o putere nevăzută; se putea atribui totul unei simple întâmplări, care nu trebuia să dea loc unei nemotivate îngrijorări.

Mai mult decât spaimă însă, o adevărată groază, se vedea întipărită pe faţa Larrinei, când puse piciorul pe pragul camerei. Ochii ei mari deschişi erau aţintiţi ca de vrajă la oameni şi lucruri. Mâna îi rămase cramponată în cutele draperiei şi toată gândirea, toată raţiunea şi toate principiile ei dispărură cu desăvârşire în aceia clipă de încremenire. Nimic nu rămăsese din indignarea, din revolta, din hotărîrea ei de a descoase pe omul care o adusese acolo şi a se sustrage de sub înrâurirea lui. Toate acestea nu mai existau, fiind nimicite de presentimentul că un fapt neobişnuit se întâmpla cu ea.

Acuma, străinul îşi îndreptă către ea privirea liniştită şi văzu starea în care se afla. Nepăsător, cu totul obiectiv şi natural, el îi spuse:

— Aveţi dreptate, domnişoară Larry. Numai că ceiace aşteptam a venit cam târziu. Cre-

deam că va ajunge privirea mea când stăteam odinioară la poartă.

— Privirea dvs. în stradă? Nu, răspunse ea. aceia nu-mi spunea încă nimic. Dar camera aceasta o cunosc. Vă cunosc acum pe toți, pe dvs., pe chelner şi toate lucrurile de-aici le cunosc, deşi până acum n'am văzut nimic din toate acestea.

— Liniştiți-vă, zise el.

Apoi se îndreptă către chelner, arătă cu degetul pe listă ce să servească, dădu cu glas scăzut câteva dispoziții și chelnerul dispăru.

— Liniştiți-vă, — mai spuse el din nou pe acelaş ton Larrinei. Deocamdată nu aveți nici un motiv ca să vă temeți.

— Da, da!, — exclamă ea, acoperindu-şi ochii cu mâinile, voind parcă să abată privelişlea. Totul de aici, camera aceasta şi chiar pe d-ta te-am văzut azi noapte în vis! Intocmai aşa ca acuma! V-am văzut.

Se lăsă tremurând pe un scaun şi nu îndrăzni să ia mâna de pe ochi. Chelnerul venea şi pleca, fără să-l vadă. Supeul ce i se punea în faţă era o simplă batjocură; ce-i trebuiau ei acuma mâncăruri şi băutură! Ea se temea să facă măcar o mişcare. N'ar fi uimit-o dacă ar fi auzit că paharele şi farfuriile încep să vorbească, dacă tablourile s'ar da jos din pereți, ori dacă tovarăşul ei de masă ar dispare deo-

dată ca un nour. Cele ce se petreceau o lovcau mai puternic decât pe oricare altul care ar fi fost în locul ei. Tocmai fiindcă se deprinsese a trăi în plină siguranță o viață pe picior mare, fiindcă se obișnuise a stăpâni ea evenimentele zilnice, ca nimeni altul, această întâmplare neașteptată o lovea cu îndoită greutate. Ce avea să mai urmeze? Ce o amenința? Dela neobișnuitul ce se întâmpla, nu se putea aștepta la nimic bun, la nici o fericire. Adevăratul ei prieten era realitatea. Ceiace se ridica acuma împotriva realității, nu putea fi decât ceva dușmănos. Ori poate era ea bolnavă? Nu carecumva toate acestea erau urmarea unei febre? Nu. Vedea bine că-i trează. A fi trează, însemnează a lupta, dar lupta se prezenta acum mai grea decât oricând. Omul acesta voia ceva dela dânsa, altfel n'ar fi chemat-o. Deci trebuia să se aștepte la vreo cerere din partea lui; dar ea putea să se împotrivească. Ea se știa înarmată cu putere de rezistență. Era însă curioasă să vadă cum va putea folosi acum această rezistență.

In vreme ce aceste gânduri se ciocneau în creierul ei, ea lăsă să-i alunece mantila depe umeri, apoi se uită la omul acela. Era foarte frumoasă în clipa aceia. Cununa părului ei negru strălucea ca un metal prețios în lumina electrică. Ochii mari, negrii erau larg deschiși

sub înrâurirea groazei de care era cuprinsă ; cu buzele strânse, se uita la acest om, la acest dușman care venise să o coboare depe piedestalul gloriei, al strălucirei ei. Şi era singură cu acest bărbat, dela care se desprindea ceva ca răsuflarea rece a unei stafii.

— Ce v'am făcut?, întrebă ea. Dece m'ați silit să intru aici?

— Sunt trimis din partea d-lui Erich Imra. Nu e nimic înfricoșător în ceeace am a vă spune. Emisarii care vor veni însă după mine, vor vorbi o limbă înspăimântătoare.

— Cine sunteți?

— Voiți să aflați numele meu? Acesta nu vă poate interesa. Mă numesc Jan Berwicki; dar, cum v'am spus, eu nu sunt decât un emisar.

— Sunteți prietenul lui Imra? Am mai auzit dela dânsul odată acest nume.

— Îl cunosc de mult. Am fost colegi de studii. Prietenul lui? Inchipuiți-vă dvs. că ar exista un singur om pe lume care posedă morfină şi întrebați apoi pe altul care nu poate trăi fără morfină. dacă este prietenul acelui om. Sunt mai mult decât prietenul lui Imra, sunt omul lui, slavul lui.

Ea se cutremură. Apoi spuse în şoaptă:

— Ştiu. Acum veți sta acolo la geam şi mă

veţi ţintui cu privirea şi eu mă voiu îngrozi de ceiace îmi veţi vorbi.

O clipă, nimeni nu vorbi.

— Dar spune odată!, isbucni ea în strigăt. Trebuie să aflu odată ce ai să-mi spui!

El rămase nemişcat. In faţa acestei măşti de om, puterea, voinţa ei se prăbuşiră, întocmai ca ironia de mai înainte. Omul se sculă dela masă, păşi încet pe covorul moale depe parchet până la fereastră; se rezemă şi spuse:

— Trebuie să vă spun că Imra trăeşte.

— Ştiu, ştiu, răspunse ea respirând greu ; trăeşte fiindcă n'are curajul de a muri.

— Vă avertizez că Imra trăieşte, repetă el pe acelaş ton nefiresc, fără să se mişte de lângă fereastră.

— Ah, el vrea să mă sperie, vrea să mă terorizeze, să mă înşele. Şi pe d-ta te înşeală, te minte. Eu am spus adevărul, am martori şi dovezi.

— Trebuie să alegi între dreptate şi nedreptate. Imra vă lasă alegerea, numai dvs. dintre toţi oamenii. Aceasta este misiunea mea.

Ştia acest om ce vorbea? Vocea lui era oare omenească? Ea numai cu oamenii se simţea în stare de-a lupta. Dacă ar putea să trezească omul din acest manechin, dacă ar putea strivi în el nesimţirea...

— Numai vorbi pe tonul acesta. îl imploră

ea. Nu pot suporta vocea asta. Explică-mi tot adevărul şi am să te răsplătesc. Iţi pot da incomparabil mai mult decât Imra. Ce doreşti? Bogăţie? Am să te umplu de bani. Fericire? Nici nu-ţi dai seama cât de fericit te pot face! Nu-mi mai vorbi de dânsul. Vorbeşte-mi mai bine de d-ta, cine eşti?

— Eu sunt foarte fericit, răspunse omul, dar tot pe acelaş ton. Am iubit o femeie. E mult de-atunci, zile sau ani. Eram soţul ei. Eram şi pe atunci tot atât de urât; ea era o minune de frumuseţe, dar m'a iubit, căci altfel nu ar fi devenit soţia mea. Ani de zile, m'a chinuit gelozia; ani de zile am trăit în tortură: trebuia să ştiu adevărul. Apoi am găsit pe Imra, stăpânul visurilor; am pândit faţa ei în somn. Vedeam desgustul pe trăsăturile ei, când visa despre mine; mai vedeam însă o cu totul altă faţă, o faţă fericită, pe care eu n'o cunoşteam. Văzând această faţă am aflat totul în fine. Aş fi putut să mă răzbun singur, dar îl rugai pe Imra s'o pedepsească. El trezi conştiinţa ei: vedeam cum se apăra, cum se lupta împotriva recunoaşterii vinovăţiei sale: vedeam cum se pierde, cum îi pălesc obraţii, cum trebuia să mărturisească în chinuri vina ei faţă de mine. Vedeam!

— Ce s'a întâmplat cu dânsa?

— A murit. N'a mai putut suporta viaţa.

Ştiam ce se va întâmpla când a sărit din somn cu un strigăt şi a fugit pe uşă. Imi răsună încă în urechi acel strigăt.

— Aşa va fi acuma; aşa va fi şi-acuma, şopti Larrina.

Nu putea să coboare privirea, era forţată să privească în ochii reci, neomenoşi ai emisarului lui Imra cari-i inspirau o nespusă groază. Erau ochii depe altă lume.

— Pentru mine ea trăieşte, urmă acela ; noapte după noapte, ea e lângă mine. Mă iubeşte... sunt foarte fericit.

Apoi, el veni încet, păşind neauzit pe covor până la dânsa. Venea cu mâinile prinse la spate, cu capul aplecat înainte:

— Ea m'a minţit, m'a înşelat, mi-a trădat iubirea. — zise el, a murit din această cauză.

Era foarte aproape de Larrina. Ea vedea numai ochii lui de mort. Şi atunci se întâmplă ceva de care ea nu-şi dădu seamă. Fără a mai cugeta, fără a raţiona, ea strigă, înebunită de aceşti îngrozitori ochi ai străinului:

— Lasă-mă, domnule; lasă-mă să plec; sunt logodnica lui Erich Imra!

La acest strigăt, sprincenele străinului se coborîră încet. Ea vedea cum privirea lui chinuitoare dispare. Şi apoi, cașicum numai groaza acelor ochi o mai ţinea încă sub puterea lor, ea îşi pierdu simţirea.

CAP. VI.

STĂPÂNUL VISULUI

In camera Larrinei, la Grand Hotel, se găsea un bătrân consilier sanitar, care, ca medic, își făcuse specialitatea de a se interesa numai de cazurile ușoare de boală ale femeilor foarte frumoase și foarte nervoase. Larrina îl chemase urgent, cu noaptea 'n cap să vină negreșit s'o vadă. Nu prea era deprins să ia în serios asemenea invitații extraurgente, totuși se conformă. La Grand Hotel găsi o femeie palidă. nedormită, care-i înșiră o poveste nebună de visuri primejdioase, de ochi înfricoșători. Doctorul era obișnuit să audă dela clientele lui o mulțime de asemenea nebunii și știa el ce trebuia să se gândească că poate fi adevărat sau ce se ascundea sub aceste povești.

In cazul de față, părea a fi vorba numai de o întâlnire asupra căreia însă nu-i se spuneau toate amănuntele. De fapt, lui nu-i venea să creadă că această femeie deșteaptă și conștientă de rostul ei în viață, s'ar fi putut lăsa atrasă într'o asemenea încurcătură dubioasă. O

ştia, era tânără şi dornică de viaţă; nimeni nu e destul de prevăzător în asemenea chestii. Larrina îi mai povesti că în seara precedentă întâlnirei ar fi avut un leşin. Lucru posibil la starea nervilor ei încordaţi din cauza unei vieţi neregulate. mai ales dacă se mai produ. seseră şi certuri, enervări în aceiaş seară. Se mai putea ca şi leşinul să nu fi fost un adevărat leşin, ci poate numai un mijloc pentru a scăpa dintr'o situaţie penibilă. Intrebarea ce se punea era dacă îşi mai dădea ea însăşi seamă de ce a fost şi ce n'a fost. Destul că domnul cavaler probabil că s'a speriat şi el de cele întâmplate în cabinetul rezervat la res. taurant şi o urcase într'o maşină, trimiţând-o acasă.

— Sunt numai nervii, stimată amică, zise doctorul. Este însă adevărat că dumneata îţi asumi prea mult, te crezi prea rezistentă: ziua studiezi, seara teatru, noapte după noapte şampanie, flirt; urmările nu pot fi decât asemenea poveşti.

Mica subretă. Lisa, pe care doctorul o intero. gase, nu putu să-i spună nimic nou:

— Domnişoara a plecat cu trăsura dela teatru; lumea o aştepta la Grand Hotel pentru a o sărbători. dar ea n'a venit; nimeni nu ştia unde s'o caute şi târziu, după miezul nopţii, spre ziuă aproape. domnişoara a venit cu o maşină;

era palidă, a trebuit s'o ajut să urce scara şi s'a închis în cameră fără a rosti un cuvânt.

Doctorul se înapoiă, după acest interogatoriu în camera artistei şi-i repetă cele aflate. Diagnosticul lui era simplu: viaţa asta nu mai putea continua, trebuia să aleagă între munca de pe scenă, încununată de frumoase succese, ori să continue cu petrecerile şi aventurile, al căror rezultat era de scontat: epuizarea fizică şi nervoasă.

Larrina dădea însă din cap nedumerită:

— Nu te-am chemat, domnule consilier, fiindcă m'aş simţi bolnavă; speram că îmi vei putea da o explicaţie asupra celor ce mi s'au întâmplat. In deosebi: Poate cineva stăpâni visurile altuia?

— Nu. aceasta nu se poate, bombăni bătrânul medic. Visurile dumitale ţi-le creiezi singură. La masa la ore regulate, nu te irita în timpul zilei, culcă-te mai devreme şi vei avea visurile cele mai frumoase, fără să mai ai nevoie de mine.

— Totuşi e aşa cum ţi-am povestit, domnule consilier. Am văzut pe omul acela cum te văd acum pe d-ta şi cu o noapte mai'nainte, am visat tot ce mi s'a întâmplat, în ziua următoare.

Doctorul nu mai stărui, luă încă odată pulsul

artistei, îi prescrise o puternică doză de bromură și plecă.

Câteva minute după plecarea medicului, Larrina sună pe Lisa. Ea se uită câtva timp, tăcând la mica subretă: purta o scufiță nouă și Larrinei i se păru că fetița adusese în casă un parfum abea simțit. dar necunoscut de ea. Ii ceru să mai spună odată dece îi adusese în ajun, biletul acela în garderoba ei dela teatru. Indată ochii Lisei se umplură iar de lacrimi, dar nu putu să spună nimic nou. Visase că un străin îi va aduce un bilet, că acel bilet era foarte important și că se va întâmpla ceva grozav dacă nu va duce îndată biletul domnișoarei la teatru. Ea petrecuse toată ziua în prada unor gânduri negre și când i se adusese biletul, nu mai simți nimic altceva decât nevoia de a-l preda stăpânei. Copila nu mințea; Larrina era o puternică observatoare și imediat își dădu seama.

— Dar ce faci acolo?, întrebă ea deodată. Lisa se întoarse îndată speriată; ea ștersese de praf câteva cărți depe o mesuță.

— Eu... cărțile..., îngăimă ea.

— Asta, văd și eu, zise Larrina necăjită. Un sgomot de afară îi aminti ceva și nu știa anume ce. Era foarte obosită și cu nervii încordați. Dar iată acum știa! Parcă ar fi vâslit cineva.

— Du-te, zise ea fetei, dându-i reţeta scrisă de medic; adu-mi medicamentul acesta şi trimite-mi pe Martin.

Martin era vizitiul. Din uşă, strigă înapoi fata:

— De unde sunt florile astea?

Pe masa din mijlocul camerei era pus într'un vas un buchet proaspăt de trandafiri şi mimoze.

— Florile? Au fost aduse azi dimineaţa. Nu erau însoţite de nici-o scrisoare. Le-am primit însă fiindcă ştiu că sunt florile d-voastră dragi.

— Bine, poţi să te duci după reţetă.

Larrina rămase gânditoare. Buchetul acesta? Buchetul acesta? Acum îşi aminti. Mimoze şi trandafiri, aşa era întâiul buchet ce-i fusese adus de Erich Imra.

Martin, vizitiul, intră în cameră. Il întrebă dece a dus-o la cârciuma lui Bredolf şi nu acasă. El răspunse că aşa i-a poruncit.

— Cum? N'ai auzit ce ţi-am strigat eu când m'am urcat în trăsură?

— Ba da, domnişoară, am auzit foarte bine. La cârciuma lui Bredolf mi-aţi spus.

— Nu mă minti. Am spus foarte lămurit: Acasă la Grand Hotel.

— Atunci poate m'am înşelat eu, îngâimă el, doar fiindcă ştiam dinainte unde voia să meargă domnişoara, am dus-o acolo.

Larrina se gândi iar, întrebându-se: «De unde putea el să ştie aceasta?».

Vizitiul un era un om prea deştept. Dar el credea că domnişoara îi spusese încă de cu dimineaţă că vor merge seara la cârciuma lui Bredolf, de unde va putea să plece acasă cu trăsura. El avea şi un prieten lângă cârciuma aceia; dorea să-l vadă şi îl înştiinţase de dimineaţă; putea deci dovedi prietenul său că într'adevăr îl înştiinţase.

— Bine, bine, zise Larrina, dar eu nu ţi-am spus niciodată despre cârciuma lui Bredolf; poate ai visat?

Vizitiul se apără: să viseze el? Aşa ceva nu i se întâmpla lui, nici chiar când bea un pahar mai mult. Şi vizitiul plecă bocănind din cismele lui.

Larrina îşi apăsă speriată mâinile pe urechi: «Ce se întâmpla iarăşi? Ce era acest tropăit? Odată, nu mai ştia când, era la Lugano, pe loc pe un vas cu pânze; căpitanul vasului bocănise astfel. Fiecare lucru mic îi chema în amintire tot felul de gânduri îndepărtate.

Lisa se înapoiă cu doctoria. Larrina luă îndată o doză; poate s'o mai linişti şi o să recapete noi puteri. Un boy al hotelului se ivi în aceiaş clipă cu un bilet: Helmut Palm voia s'o vadă. Ea se sperie. Putea oare să-l primească acum? Nu. Omul acesta nu trebuia s'o vadă

slabă. Niciodată! Puse pe Lisa să răspundă că era suferindă de o puternică migrenă și-l ruga s'o scuze; avea să-l cheme când se va simți mai bine.

După ce fata ieși, ea se întrebă dece nu-l primise pe Palm; nu mai știa dece. Dece voia să rămână numai decât singură? A! scrisorile! Scoase pachețelul din dulăpior și-l puse pe taburet lângă otomană. N'avea decât să desfacă panglicuța pentru ca să privească în ochi trecutul, poate că astfel trecutul nu va mai fi neplăcut; putea chiar să-și arunce scrisorile în foc; era doar stăpână pe voința ei... Doar nu era logodnica lui Erich Imra!.. Strigătul din ajun îi fusese smuls de frica de moarte ce o cuprinsese. Ea era, acum, infinit de departe de acel om...

Își simți însă pleoapele îngreuinându-se. Era efectul doctoriei? Nu! Se ridică prin încordarea tuturor puterilor. — «Aceasta nu! N'au decât să vie visurile!». Ea își umplu o ceașcă cu apă dela ghiață, o puse lângă ea pe taburet; își înmuie batista în apa rece și și-o puse pe frunte. Credea că-și va făuri astfel o armă împotriva visurilor. Scrisorile erau lângă ea. Era acum prea obosită pentru a le citi sau a le arde. Dar scrisorile o deranjau. Avea un singur mijloc de a nu se mai gândi la ele: să închidă ochii.

Ceeace şi făcu. Atunci începu visul... Ştia foarte bine că era vis. N'o chinuia. Sta culcată pe blana de urs alb; se observa pe ea însăşi şi visul ei.

Iată: vasul cu pânze trecu iar pe lângă nalurile împădurite dela Lugano. In faţa ei sta bărbatul cu capul lunguieţ şi cu trupul îngust. Ea iubea pe acest bărbat, profilul lui fin, gura lui moale. Erich Imra era foarte frumos ori foarte urât. A-l nesocoti sau a-l uita nu se putea. «Să fiu cu tine toată viaţa, numai cu tine!», erau cuvintele ei, acolo, pe lacul Lugano, în dreptul hotelurilor albe care străluceau de departe. Credea atunci ceeace spunea, iar acuma, în clipa aceia rostea iarăşi aceste cuvinte şi le credea ca şi atunci. Cum îl iubea! Cum se înfiora sub sărutările lui!

Sări brusc din somn şi-şi aţinti privirea împrejur. Ce a fost aceasta? Era un vis şi visul se numea iubire... Putea să se împotrivească, avea lângă dânsa apă rece. Dar pentru nimic în lume, nu voia să se împotrivească acestui vis. Era mai frumos decât toate diamantele câte i se dăruiseră. mai frumos decât aplauzele multimii la teatru. Toată această comoară era a ei si ea putuse s'o uite? Avea un surâs pe buze, când capul îi căzu iar pe pernă. Era surâsul Elsei Larry pe care Larrina îl pierduse demult..

Ea vedea în vis tot ce se întâmplase: iubirea, fericirea, trădarea ei. Visul neîndurător îi înlătură orice îndoială; toate amăgirile în care o aruncase viaţa ei plină de aviditate, de trufie; suferea acum alături de omul pe care-l aruncase în ghiarele destinului... simţea toată durerea lui, toată vinovăţia ei!

— Domnişoară!

Lisa stătea lângă otomana pe care adormise stăpâna şi o striga. Ea se trezi.

— Domnişoară, aţi plâns în somn, adăogă fata.

Larrina nu se uită în faţa fetei, ci îşi apăsă cu mâinile ochii umezi:

— Du-te acuma, şopti ea. Lasă-mă singură. Nu-mi trebuie nimic.

Aşteptă până ce ieşi fata, apoi sări în sus; nu mai era Larrina, atotputernica regină a scenei, idolul unei lumi speciale, dar nu mai era nici femeia sdrobită din dimineaţa aceia. O privire repede, sfioasă atinse scrisorile. Se petrecuse ceva, ceva atât de puternic cum numai odată în viaţă se poate întâmpla. A fost un vis? Avea vreo importanţă dacă era visul care o adusese la hotărîrea ce lua? In tot cazul era o hotărîre. Scrisorile erau prinse în panglica de mătase, dar trecutul nu putuse fi legat de panglică, el se liberase. Ce a făcut ea! Ce se va întâmpla acum? A sta liniştită şi a lăsa

lucrurile să-şi urmeze cursul, nu se putea! Începu să se îmbrace în toată graba. De multă vreme nu se mai îmbrăcase singură, fără niciun ajutor. Luă banii din caseta ei de bijuterii şi-i puse în buzunar. Se putea să lipsească multă vreme. Apoi păşi uşor spre uşă. Spera să poată ieşi din hotel neobservată. Nu voia să vorbească cu nimeni şi nici să dea cuiva explicaţii. Avea de împlinit o misiune care era mai importantă decât toate.

Inaintea uşei, dădu peste Helmut Palm.

In clipa aceia, Larrina nu era în stare să facă deosebire între vis şi realitate. Era oare o nouă vedenie de vis, care venea s'o pedepsească? Omul cel puternic stătea în uşă şi-i ţinea calea. Stătuse aşa în aşteptare. Era decis să nu plece de-acolo, orice s'ar întâmpla şi oricât au dura aşteptarea lui. La vederea ei, omul tresări, fără a se da însă la o parte. Îi lipseau totdeauna cuvintele, când se afla în faţa ei. Acum el avea a se plânge, avea dreptul a face reproşuri, dar nu cuteza să-i spună măcar o vorbă.

Ea înclină puţin capul şi se opri. Nici ea nu voia să spună nimic, poate că vedenia va dispare şi va putea să plece. Mai multe secunde, stătură muţi unul în faţa altuia. Ochii lui cenuşii căutau să afle ceva din faţa ei. Era foarte palidă şi avea o expresie stranie. Era altfel

decum o știa, dar cum aflat? Era supărată? Voia să-l pedepsească prin tăcerea ei? In cele din urmă, el găsi cuvintele:

— Eram foarte îngrijorat; voiam să aflu cum îți merge și am așteptat aici, vorbi el sfios, nesigur.

Ea continuă să tacă. Cu o zi înainte, ar fi considerat ca o izbândă că, în ciuda refuzului ei, el o așteptase. Cu toată lipsa ei dela banchetul ce urma să aibe loc, nu găsise nimeni să-i spună un cuvânt de reproș. Cât de departe era însă acum de orice vanitate, de orice triumf! Dacă omul din fața ei era Helmut Palm, dacă nu era o fantomă, un spirit răzbunător, atunci nu-i mai rămânea decât o singură dorință: s'o lase să treacă. Ochii i se umplură de lacrimi.

— Te rog, îngâimă ea; te rog, lasă-mă să trec!

— Ce înseamnă aceasta ?

Din ochii lui dispăru deodată umilința și sfiala și deveniră limpezi și crunți. Mut, o apucă de braț și o trase înapoi în cameră. Ea nu se opuse, ci numai un plâns încet, desnădăjduit îi sgudui trupul svelt. Palm închise bine ușa și se uită tăcut la dânsa. Când Larrina ridică ochii, văzu această privire neîndurătoare îndreptată asupra ei.

— Ce însemnează aceasta? întrebă Palm din nou aspru. Dece plângi?

— Voiam... voiam să mă duc la Erich Imra.

— La el? Cu Imra s'a isprăvit; nu mai ai nimic comun cu dânsul.

— Lasă-mă să mă duc la el!, strigă ea. Poate că mai pot îndrepta ceva; știu cât a suferit, cât mă iubea.

— Tu!, strigă el, strângându-i brațul. Ce vrei să faci? Ești în toate mințile? Pe mine n'ai să mă înșeli!

— Nu pot altfel. Nu știam ce fac; acuma însă știu.

El întoarse cheia în broască și o băgă în buzunar.

— Nu știam că ești pradă unor asemenea crize, zise el. Dar au să treacă.

— Nu! Tu nu știi încă nimic.

Și în vreme ce lacrimile îi udau obrajii, ea începu să vorbească exaltată, povestindu-i de noaptea trecută, de emisarul lui Imra, de visul ei de dimineață.

Palm o ascultă tăcut. Nimic din trăsăturile feții sale nu trăda dacă o credea sau nu. Când termină, el încruntă fruntea și o privi fix în ochi.

— Ai mai văzut pe Imra decând a fost închis?, întrebă el.

— Niciodată!

— Bine. El descuie şi se aşează cu spatele la uşă. De-acum, totul mă interesează personal şi eu am să-ţi conduc paşii. Tu ai să faci ce-ţi spun eu; ne logodim astăzi. Anunţi la teatru că eşti bolnavă şi te muţi în casa mea de la ţară; nu vii la oraş decât în ziua procesului. Atunci vei depune, aşa cum ai spus la instrucţie. Niciun cuvânt altfel. Subreta şi vizitiul tău îi plătim şi le dăm drumul. Am să-ţi procur eu servitori de încredere.

— Fă ce vrei! strigă ea, dar Imra? Imra o să fie condamnat?

Omul care până atunci şezuse în faţa Larrinei ca un sclav, o privea acuma cu un amestec de milă şi dispreţ.

— Da, zise el, fiindcă asta-i viaţa. Credeam că o ştii şi tu; văd că m'am înşelat; dar eu voiu schimba rostul lucrurilor.

— Aceasta nu se poate!, strigă ea ca ieşită din fire, şi se repezi la uşă. Eu sunt aceia care trebuie să aleg între dreptate şi nedreptate; lasă-mă să plec!

El o apucă de amândouă braţele şi o forţă să se înapoieze. O culcă pe otomană şi o privi fix în ochii ei mai multe secunde. Apoi se ivi încet pe buzele lui un singur cuvânt:

— Dansează!

Ea se înfioră la auzul acestor vorbe

— Acuma? Nu pot dansa acuma! murmură ea, sleită de atâta sbucium.

— Ba poţi. Tu eşti Larrina şi Larrina trebuie să fii; dansează!

Deodată se produse o schimbare în starea ei. Omul acesta era capabil să o subjuge. Işi scoase mantoul, trecu în camera ei de toaletă şi în câteva minute apăru într'un costum din tul şi mătase. Nu mai dansase de atunci decând avusese acel mare succes pe scenă şi acum era hotărîtă să danseze pentru el, pentru Helmut Palm

La început nu fu în stare şi se clătină. Dar treptat, se îndreptă sub magnetismul ochilor lui: apoi cu încetul căpătă viaţă şi putere în tot trupul.

Dansă mult şi ca niciodată şi când la urmă, sleită de puteri, căzu iar pe otomană, când el se aplecă asupra-i cu o privire caldă, doritoare, ea şopti încet şi aproape fericită:

— Am rămas tot eu... Nu m'am schimbat.

CAP. VII

«SOCIETATEA PENTRU VALORIFICAREA VISURILOR»

Ştirea despre logodna Elsei Larry cu Helmut Palm, mă lovi de-adreptul şi greu. Voiam să-i las numai ei alegerea între dreptate şi nedreptate, dar ea alesese nedreptatea. Ce-mi rămânea de făcut? Să o forţez să intre pe făgaşul adevărului.

Nu ştiam încă ce se petrecuse în camera de la Grand Hotel. Vedem însă că Else era pe cale de-a fi scoasă de sub înrâurirea mea şi că personalul de serviciu cu care lucrasem fusese îndepărtat. Trebuia să caut o altă cale. Pentru a reuşi trebuia să mă atac chiar de omul care se afla zilnic lângă dânsa: Palm. Pe el trebuia să-l dobor si mă simţeam destul de tare pentru orice luptă.

Infiinţasem un birou. O parte a vilei fu destinată birourilor acestei întreprinderi noui în care lucrau funcţioari şi funcţionare după îndrumările mele şi sub supravegherea lui Milon Boric.

Scopul acestui birou era de a răscoli marile procese în cari nu era exclus să se fi comis erori judiciare şi a se scoate la iveală persoanele cari se fereau de justiţie. Totodată, biroul aduna relaţii despre trecutul unei întregi categorii suspecte de oameni.

Intrai în corespondenţă cu advocaţii şi autorităţile din toate ţările: fondai agenturi în marile oraşe atât din ţară cât şi străinătate. Biroul justiţiar al lui Erich Imra deveni internaţional. Ca şi atribuţia propriu zisă a biroului, era necesar pentru mine crearea unui cadru pentru a fi în contact neîntrerupt cu cât mai multe persoane şi anume cu acei pe care voiam să-i domin. Imi mai trebuia să atrag spre mine cât mai mulţi oameni. Oamenii cari erau sub puterea mea lucrau conştient, dar mă serveau şi inconştient: formau organizaţia mea pentru a doua lume. «al doilea imperiu».

Publicul nu avea de unde să cunoască nici odată precis care era activitatea biroului meu ceeace nu constituia o surpriză fiindcă, întreg personalul acesta dela şeful de secţie până la cel din urmă servitor. îmi erau absolut devotaţi. Dacă era nevoie să ţin ceva în secret, nimeni din personalul meu n'ar fi voit altceva decât să păstreze taina care-i înconjura.

Nimeni n'avea vre-o neîncredere în mine; nimeni nu cerceta trecutul meu; nimeni nu încercase să afle scopurile mele cari, se înţelege că trebuiau să rămână ascunse. Noptile acestor oameni stăpâneau zilele lor şi aceste nopţi erau ale mele.

Mă interesa un cerc foarte întins cu care stam în relaţiuni directe şi indirecte. Ce se petrecea în afara acestui cerc, nu-mi putea fi dăunător şi când aflam despre anumite lucruri cari meritau atenţie şi-mi cauzau neajunsuri diverse, trimiteam emisarii mei şi împotrivirile dispăreau.

Caracteristic fapt era că, în lumea aceasta a relaţiilor mele, n'aveam duşmani. Dar nici prieteni nu aveam; eram cu totul izolat. Intâlneam tot felul de amabilităţi şi simpatii, dar acestea erau mai mult creiate de mine pentru scopurile mele; era un material maleabil şi cizelat de eforturile mele. Mă serveam însă, de preferinţă, de un singur om. Pe acesta mi-l formasem şi-l făcusem devotat nu prin acţiunea «celui de al doilea imperiu» ci prin serviciile personale ce i le adusesem; acesta era Jan Berwicki, de care am pomenit mai sus.

Mijloacele mele băneşti ajunseseră a fi nelimitate. Conduceam bursele, nu numai pe aceia din oraşul meu, ci şi pe acelea dela

Londra, dela Paris, dela New-York. De peste tot îmi veneau beneficii considerabile. Nimeni nu se mira cum îmi creşte averea, lumea având credinţa că biroul meu de justiţie producea atâta. Dacă drumurile pe cari umblam erau tainice, din corespondenţa biroului meu transpira însă, din când în când, câte ceva în public.

Astfel rezultatele acţiunii mele începură să atragă atenţia tuturor. Primele rezultate începură să fie remarcate prin faptul că în viaţa societăţei, se simţea intervenirea unei puteri străine, necunoscute, imposibil de specificat.

Relev din tainele acelui timp, rămas cu mult în urma mea, numai ceva sumar, deoarece sufletul meu dormea; el urma să se trezească la noua viaţă numai după întâmplările prin cari treceam. In mine, nu era trează decât numai o singură voinţă; aceia de a lupta împotriva nedreptăţii. Lucram pentru aceasta cu emisarii mei şi rezultatele obţinute fură formidabile. Un număr de oameni cari aveau conştiinţa încărcată, cari contribuiseră la nenorocirea altora, dând loc unor groaznice erori judiciare sau care până atunci se bucuraseră de o viaţă plină de satisfacţii întrucât isprăvile lor murdare nu deveniseră cunoscute publicului, au fost siliţi

prin acţiunea mea să se dea pe faţă. Printre cei cari au fost demascaţi de mine figurează: Contesa Balcasini, pictorul Larey, advocatul Rosen, magistratul militar Falkeberg şi mulţi alţii. Imi îndreptam acţiunea în bordeie şi palate; începuse să se vorbească despre un spirit general de trezire a conştiinţelor Unii îşi mărturiseau crimele şi delictele pe patul de moarte; alţii se prezentau de bună voie instanţelor judecătoreşti, acuzându-se şi cerând revizuirea proceselor lor pentru a se face dreptate, reabilitându-se o serie de persoane osândite din cauza unor uneltiri, unor maşinaţii criminale, unor mărturisiri mincinoase ale lor.

Şi toate cazurile acestea apăreau regulat în notiţele ziarelor.

Terenul era pregătit şi sarcina mea devenea din ce în ce mai uşoară: un singur vis, înfăţişarea unui tablou al trecutului, erau suficiente pentru ca la mai mulţi procesul de conştinţă să se producă. Rezistenţe nu avusesem încă de întâlnit şi poate nu m'aş fi izbit de nici o împotrivire. dacă n'aş fi avut mândria de a merge până la capăt faţă de o singură fiinţă, de Else Larry. In lupta pentru această victorie unii dintre adversarii mei se pregătiseră să se împotrivească acţiunii mele şi nu puteam face altceva decât să

le ridic provocarea şi să accept duelul.

Imi închipuiam că Helmut Palm, mai ales luase măsurile necesare împotriva-mi. Trebuia deci să pornesc o luptă pe faţă, împotriva lui ca să biruiesc toate greutăţile, toate piedicile. Termenul de judecare al procesului meu plutea încă ameninţător asupra capului meu.

Inainte de toate, era necesar pentru pregătirea acţiunii mele, să obţin amânarea termenului. Am determiat prin mijloacele mele, pe advocatul Hassenklein să ceară această amânare. După noaptea în care voinţa mea îi dictase dorinţa mea, el veni la mine foarte agitat, spunându-mi că găseşte oportun să ceară amânarea procesului. Dreptatea mea, după el, era ca lumina soarelui, dar magistratul care avea să prezideze în ziua în care făsese sorocită judecarea faptelor mele, atmosfera generală a publicului, ba chiar şi anotimpul, i se păreau lui neprielnice.

Cererea de amânare aducea motive, care nu garantau nicio şansă: a dus această cerere personal judecătorului.

— E lucrul cel mai simplu din lume, zise el, reprezentantului justiţiei.

Judecătorul se miră, văzând pe «maestrul Hassenklein» angajat în acest proces cu atâta pasiune. Amânarea fu admisă în mod provi-

zoriu, urmând a se soroci un termen apropiat. Trecură însă săptămâni şi luni şi niciunul din judecătorii de şedinţă nu se simţea îndemnat să hotărască ziua. Un tânăr judecător care venea la rând în timpul vacanţei, văzând dosarul procesului, găsi că chestia e cam ciudată. Cererea de amânare nu conţinea, după părerea lui, niciun motiv serios pentru o amânare măcar de o zi. A doua zi însă tânărul judecător uitase cu totul impresia din ajun. I se părea, dimpotrivă că motivele invocate sunt absolut temeinice, dar toată această chestie nu-l prea interesa. Puse dosarul la o parte. El era doar numai un trecător; dacă hârtia stătuse atâta, putea să mai stea.

— «Las s'o rezolve titularul», îşi zise el, înapoind dosarul grefierului.

— — — — — — —

Palm! Niciodată n'am fost mai bine pregătit să arunc pe cineva în imperiul visului, decât faţă de acest Helmut Palm. Adunasem toate elementele pe care le cunoşteam, toate datele vieţii şi ale activităţii lui. Era un om parvenit, foarte puternic, fără niciun scrupul în exercitarea acestei puteri, isvorînd din temperamentul său, dar şi din marea avere ce acumulase. La începutul carierii sale, erau de atunci 20 ani, o femeie bogată jucase un rol important în ascensiunea sa. Această femeie îl ajutase în toate dar el o alungă când

ea nu mai avu ce să-i dea. Din aceste legă-turi, se născu un băiat. Tânărul trăi o viaţă de mizerie şi-şi puse capăt vieţii pe care o ducea după o discuţie teribilă cu tatăl său. Cu banii acelei femei şi banii ai câtorva co-legi din tinereţe, întemeie o bancă; făcu apoi alte afaceri, mai mult sau mai puţin dubioa-se; î drăzneţe lovituri de bursă şi altele prin cari ajunse a fi unul din cei mai mari ca-pitalişti ai lumei. Plânsul a sute de mii de oameni se prefăcea în monede, în casele-i de fer. Şi blestemele acestor oameni pe care-i nenorocise, nu-l emoţionau. Acest om mă în-frunta. Continua viaţa lui de lux şi extra-vaganţe care constituia o sfidare. In fiecare zi, Palm obişnuia să ia masa la club. Apoi, maşina, îl ducea spre conacul lui dela ţară unde ţinea sub influenţa lui pe Else Larry. Târziu, în fiecare noapte, el se înapoia în oraş, la Grand Hotel, şi se culca imediat.

Despre cele petrecute într'o noapte de Vi-neri personalul hotelului avu, timp îndelun-gat, ce să şoptească oamenilor dornici de ştiri senzaţionale. Boy-ul de serviciu povesti că, în spre ziuă, auzise un sgomot infernal în camera de dormit a d-lui Helmut Palm. Băiatul n'avu curajul să intre singur, dădu semnalul de a-larmă şi împreună cu alţi doi din personalul hotelului dădură buzna în cameră undese făcu deodată o linişte desăvârşită. Găsiră însă un

deranj de nedescris: vasele erau sparte, scaunele sfărâmate. Helmut Palm sta la masă, în costumul de noapte rupt şi cu pieptul gol, având o sgârietură sângeroasă deasupra ochiului drept. El sgâia ochii ca aiurit la oamenii cari intrară, şi trecu un timp până ce putură să-l readucă în stare normală punându-i comprese reci la cap. Atunci, se sculă deodată şi-i întrebă ce căutau şi dece îl deranjează. Atrăgându-i-se atenţia asupra stării lucrurilor lin cameră, el nu le acordă nici o importanţă la început. Părea că nu-şi dă seama. apoi începu să râdă, spunând că poate o fi băut cam mult. Dar nu era nimic şi pentru faptul că le stricase liniştea în timpul nopţii, îi va răsplăti el. Şi se arătă într'adevăr foarte generos. ceeace explica discreţia lor. Totuşi unul din slujbaşii hotelului veni să-mi comunice cele întâmplate. Eu ştiam însă ce avea să se întâmple şi ce s'a întâmplat întocmai, căci Helmut Palm primise în noaptea aceea vizita emisarilor mei în număr de şase şi discuţia durase două ore.

Cred că nu exagerez spunând că de atunci soarta lui Palm era pecetluită. El chemă dimineaţa pe procuristul şi directorii băncii pentru a le preda conducerea afacerii. Doi profesori universitari fură chemaţi pentru a-i da lămuriri asupra posibilităţilor puterii mele. Niciunul dintre aceştia nu i-a putut da vre-o lămurire şi nimeni nu-i aduse vre-o mângâiere

sau speranța iluzorie că putea lupta dela egal la egal cu mine.

Zece minute după această conferință, un automobil de lux se opri în fața biroului meu și îndată primi cartea de vizită a lui Helmut Palm.

Nu era o vizită obișnuită. Omul care voia să-mi vorbească era acela căruia se datora sdrobirea vieței mele, care îmi răpise, mai întâiu ființa iubita și apoi, credința că ar mai exista o dreptate pe lumea aceasta; credința fără de care nu puteam trăi.

Aștepta la ușa mea. Venea el ca învins ? Voia să-mi ceară iertare ?

Făcui semn oamenilor cari tocmai îmi dădeau raportul activității lor și ei se retrasera. Voiam să fiu singur cu acest vizitator.

După câteva secunde, el intră.

Examină mai întâiu cu o privire scurtă aranjamentul biroului meu, apoi se uită și la mine. Nu ne mai văzusem din memorabila zi a odioasei înscenări din sala de conversații a hotelului, când împreună cu Else Larry ridicaseră cunoscuta acuzație contra mea. Apoi, el se înclină scurt înaintea mea, mă privi cu un aer satisfăcut, și zise deschis :

— Sunt mulțumit.

Nimic nu m'ar fi putut mira mai mult decât aceste vorbe ale cărui înțeles mi-se părea enigmatic.

— De ce sunteţi mulţumit ?

— De acţiunea d-voastră, domnule Imra. Invenţia d-voastră este cu totul extraordinară şi nu ştiu dacă vă daţi seama de uriaşele posibilităţi ce vă oferă. Sunteţi în stare a conduce visurile oamenilor după placul d-voastră Pe temeiul acesta, am înfiinţat azi dimineaţă o societate pe acţiuni pentru valorificarea visurilor. Şi am venit să cumpăr invenţia d-voastră.

Mi-au trebuit câteva bune secunde ca să-i pot răspunde. Grozavele chinuri la care fusese supus, în noaptea trecută nu-l încoviaseră şi nici nu-i aduseră în sufletul lui pacea unei căinţi, ci-l îndemnaseră la o nouă afacere.

— Regret că v'aţi ostenit zadarnic, i-am răspuns; nu vând invenţia mea.

Un minut, păru speriat şi avui impresia că o să-şi piardă siguranţa.

— Sunteţi poate în tratative cu alt consorţiu?, întrebă el pe un ton furios.

— Nu. Vreau să fiu eu singur proprietarul puterii mele.

— Aşa?..., zise el, cu oarecare ironie. Voiţi probabil deocamdată să vă folosiţi de această putere ca de un fel de jucărie. pentru a vă satisface anumite capricii. Dar o să vă obosiţi în curând şi atunci tot o veţi vinde...

— Niciodată, domnul meu, invenţia mea nu va fi de vânzare.

— Ba, foarte curând, domnule Imra. Nu joacă rol la mine câteva milioane mai mult ori mai puţin. Dacă afacerea se perfectează, sunt dispus a vă ceda un sfert din acţiuni; celelalte trei sferturi s'au şi subscris. Invenţia d-voastră e preţioasă, dar ea poate fi valorificată numai dacă veţi dispune de capitalul necesar, adică dacă va fi în mâna mea. Mi s'au prezentat multe proecte de afaceri. Afacerea aceasta mă interesează însă mai mult ca oricare alta şi sunt dispus să o perfectez.

Tonul lui era atât de hotărît; încrederea în sine atât de puternică, încât îmi trebuiră iar câteva secunde pentru a-i răspunde. Dar nu-mi dădu răgaz să-i vorbesc, ci continuă:

— Eu nu sunt un fantezist. Nu m'aş fi luat numai după spusele unei femei; aţi avut însă amabilitatea de a-mi da prilejul să mă conving personal de posibilităţile invenţiei d-voastră. Eu nu visam niciodată. Noaptea trecută a fost nespus de instructivă pentru mine; am folosit-o pentru studierea cunoştiinţelor şi posibilităţilor d-voastră. O exploatare profitabilă a acestor posibilităţi n'o veţi putea face singur. Ce vă foloseşte că înrâuriţi atitudinile, hotărîrile oamenilor? Eu, ca director conducător al «So-

cietății pentru valorificarea visurilor», aș putea cumpăra sau vinde oamenii după voința mea: aș stăpâni mersul treburilor din lumea întreagă, inclusiv cele politice. Și gândiți-vă ce sume vă pun la dispoziție ?

— Plecați, răspunsei scurt, abia stăpânindu-mă.

Mă deprinsesem de mult să tratez diferite chestiuni cu calm și tact; deastădată însă, mă cuprinse o furie nebună și răbdarea mea se dusese.

— Plecați, zisei încă odată. Noi doi vorbim limbi diferite și nu ne vom înțelege niciodată pe acest tărâm.

— Atunci va trebui să învățați limba mea, zise el. Eu tot voiu realiza afacerea, cu voia sau fără voia d-tale, căci nu sunt atât de prost ca să ratez o asemenea lovitură.

— Plecați, mai repetai eu, scos din fire.

— Da? V'am oferit două zeci și cinci la sută și sunt dispus la unele aranjamente în chestiunile personale ce vă interesează.

El făcu o pauză ca să accentuize importanța vorbelor care urmau să vină.

— Dacă ochii femeii ce v'au interesat odată ar sta în calea încheierei afacerii, sunt dispus a face toate concesiunile pe care mi le veți cere.

Am sărit în sus. Expresia de furie și dispreț de pe trăsăturile feței mele, trebuie să fi fost atât de înfricoșătoare, încât el amuți.

— Plecați! mai repetai odată, foarte încet.

El se înclină și plecă. In ușă se opri și mai spuse odată, tot atât de încet ca și mine:

— V'am anunțat că eu tot am să realizez acest proiect. Puteți fi sigur că am să reușesc.

CAP. VIII

IN AJUNUL NUNȚII

Aveam siguranța că Palm nu se va liniști, ci va întrebuința toate mijloacele, va mobiliza toate forțele posibile pentru a lupta împotriva acțiunii mele. Trecu un timp și nu se produse nimic, el păstrând tăcerea asupra proiectelor sale. Dar tocmai această tăcere, mă făcea să cred că el punea ceva la cale.

Luase deocamdată numai anumite măsuri pentru siguranța-i personală. Nu mai dormea la hotel, ci în casa lui bine păzită dela țară.

Se întâmpla însă că, foarte des, în mijlocul nopții să se oprească la cel dintâi hotel de periferie ce-i ieșea în cale, să ia o cameră și să doarmă acolo. Se găsea mereu în locuri unde nu-l aștepta nimeni; nu se ducea nici la club, nici prin birourile băncii.

Se folosea de taxiuri pe care le chema telefonic ori de câte ori avea nevoie și numai în ultimul moment.

La țară, avea pentru el și pentru Larrina

doar o fată în casă şi o bucătăreasă, generos plătite şi ferite de orice contact cu lumea din afară: nu aveau voie să primească scrisori, nici să se arate pe la geamuri: pot zice că supraevalua chiar posibilităţile mele. El nu deschidea şi nu citea nicio scrisoare, făcând să-i se comunice conţinutul telefonic; nu purnea decât haine şi lingerie nouă, nepurtată încă, nu se atingea de mâncare decât dupăce vedea că o gustă altul. Toate acestea aveau de scop paralizarea acţiunei mele, în ce priveşte persoana lui. Aceasta însemna însă că îl ţineam asediat; multă vreme nu mai putea să trăiască astfel.

Ca şi Palm, Else Larry rămânea deasemenea ferită de înrâurirea mea. Făcuse din casa lui dela ţară un fel de cetate inexpugnabilă, ferită de primejdia visurilor. Ce viaţă o fi ducând Else lângă dânsul? Prin ce mijloace isbutise a o supune?

Logodna lor fu comunicată oficial. Alte ştiri am aflat numai întâmplător din unele ziare care vorbeau de o trecătoare stare nervoasă a marei artiste, anunţând mereu perspectiva unei apropiate reapariţii pe scenă.

Timpul acesta nu trecea însă pentru mine inactiv. Am isbutit să obţin în laboratoriu diferite mixturi de arome şi băuturi, cari produceau aceleaşi efecte asupra oricui. Era un mare progres, realizat prin noi experienţe asu-

pra bazelor, stabilite de Ernst Haron.

Pararel cu aceste rezultate, se produse deodată un fapt care mă puse în faţa unei probleme din cele mai importante, impunându-mi o obligaţie pe care o priveam ca o probă a puterii mele.

Ministerul lansase o circulară către autorităţile în subordine cu următorul text:

Strict confidenţial! Constatăm că în vremea din urmă se înmulţesc mereu cazurile că tot felul de persoane vin, sub motive de mustrări de conştiinţă, să se prezinte justiţiei cu auto-acuzări, că anumite sentinţe pronunţate în decursul anilor s'ar datora unor erori judiciare. Prin aceasta, se produce o sdruncinare a încrederii în justiţie.

Afară de aceasta mare aglomeraţie a judecăţilor, face să nu fie de dorit ca osebit de vinovaţii deferiţi justiţiei de autorităţile poliţieneşti cu forme legale, să existe şi un grup de auto-invinuiţi ale căror cereri reclamă un mare număr de acte oficiale. Vă atragem atenţia că asemenea auto-acuzări trebuiesc întâmpinate de-acum înainte cu multă suspiciune şi o procedare contra celor învinuiţi să nu se pornească decât după prezentarea unor dovezi suficiente».

Pentru Ministru
ss. «Adlersberg»

Deşi această circulară putea fi privită ca pornind dintr'o anumită mentalitate a oficialităţilor, reprezentând puncte de vedere bine cunoscute, pentru mine ea conţinea ceva surprinzător de nou.

Impotriva acestei stingheriri, trebuia să recurg la mijloace cari pentru un teoretician al formelor societăţii omeneşti, se înfăţişează ca un lucru esenţial şi anume :

Pentru întâia dată trebuie să pornească dela «Al doilea imperiu», impulsul care se pună în mişcare aparatul Statului pentru apărarea dreptăţii, printr'o lege specială.

Făcui să mi-se procure datele necesare asupra unor miniştrii şi parlamentari: eram decis să fac ca voinţa mea să fie exprimată prin glasul Parlamentului.

O săptămână după publicarea circularei o personalitate cu rang de ministru, om cu un temperament bolnăvicios, dar altfel un om cu nervi şi suflet, lucrat sub înrâurirea «celui de al doilea imperiu», depuse în Parlament un proiect de lege «Despre lealitate şi credinţă».

«Temelia tuturor raporturilor dintre oameni este încrederea. Orice crimă produce o rupere a încrederii. Cu cât mai vătămătoare este acea stă rupere a încrederii, cu atât mai gravă este crima. Omuciderea este cea mai gravă crimă fiindcă rupe cea mai îndreptăţită încredere ce trebuie să aibă un om în semenul

său. Inşelăciunea, furtul, seducerea, sunt după gravitatea faptului, ruperea încrederii între oameni şi deci supuse pedepsei. Defăimarea şi mărturisirea falşă sunt cele mai grave ruperii ale încrederii şi tot atât de pasibile de pedeapsă. Pentru fiecare eroare judiciară, Statul va da despăgubiri şi va impune pedepse aspre şi pentru fiecare împiedicare de-a se face dreptate».

Furtuna ce se deslănţui împotriva acestui proiect de lege şi a ministrului care era autorul proiectului — acoperit de tot felul de insulte — o priveam cu linişte; mă mulţumeam a-mi nota numai pe adversarii cei mai gălăgioşi. Se anunţa cea mai straşnică poziţie. Primeam zilnic în biroul meu ştiri despre inamicii proiectului. Personalul biroului, şi un mare număr de prieteni ai funcţionarilor mei lucrau pe capete, conştient sau inconştient. Şefii de partide, jurisconsulţii, parlamentarii trebuiau să fie câştigaţi cauzei. Milon Boric şi Jan Berwicki supravegheau personalul, lucrând ei însuşi cu tot devotamentul pentru interesul ce puneam eu în votarea acestei legi, fără să se întrebe asupra motivelor. Dorinţele mele erau pentru ei ordine şi niciodată nu le trecuse încă prin cap să le comenteze.

Ştirile ce soseau nu erau favorabile. Şeful opoziţiei îşi depăşise mandatul de deputat,

declarând că principiile proicctului nu concordă cu conștiința lui și că nici alegătorii lui nu aprobă aceste principii. Totuși se părea că pe zi ce trece opinia publică înclina tot mai mult în favoarea proiectului și se putea paria că acesta va fi votat pentru a se aduce dreptate în această lume.

Cinci zile după citirea în parlament a proiectului de lege, apăru în partea nepolitică a ziarelor o rotiță care, bine înțeles mă interesa. Notița în cauză anunța că căsătoria Larrinej cu Helmut Palm urma să aibe loc după trei zile în castelul din Waldstotten, Sănătatea artistei era complect restabilită, mai adăoga notița. și se putea conta pe o cât mai apropiată reapariție a ei pe scenă.

Se dădea o listă a personalităților ce vor lua parte la această solemnitate.

Waldstottenul era un vechiu castel nobilar, trecut în proprietatea directorului de bancă Frigonius.

Se afla la două stații departe de oraș, lângă o mică localitate. Oaspeții vor locui în castel, unde erau suficiente încăperi ca să găzduiască peste o sută de oameni, iar cununia se va celebra în capela castelului.

Evenimentul mă chema în arenă. Palm și Else scăpaseră din cetatea asediată a visului. Acum va trebui să dau lupta în câmp liber.

Printre invitaţi, erau mulţi cari stăteau sub înrâurirea acţiunei mele. In privinţa alegerii acestor personalităţi procedam şi eu după principiile lui Palm, luând în seamă puterea şi influenţa acestora în societate. Cu totul sub înrâurirea mea, stătea însă chiar proprietarul castelului, directorul Frigonius. Doream să fiu invitat într'un mod oarecare la castel. Oaspeţii urmau să petreacă două nopţi în castel, înainte de cununie; aceste nopţi erau ale mele.

Nu prea mă interesa, în acele zile, chestiunea procesului meu. Dreptatea şi nedreptatea, acestea erau lucruri care mă preocupau şi acestea se întrupau pentru mine în două nume: Else şi Palm. Inspăimântătoarea rană ce mi-o pricinuiseră aceste două fiinţe nu se închisese încă şi nici nu putea să se închidă. Mai întâiu, pretindeam ca vinovăţii să se pocăiască; de aici pornea şi proiectul de lege pentru a cărui votare luptam din toate forţele.

Pentru Frigonius eram o personalitate a cărei cunoştinţă o căuta şi o preţuia foarte mult. După sugestia mea, el mă invită la castel cu o zi înaintea celorlalţi oaspeţi.

Şi n'am întârziat de a veni. Mi se rezervase o cameră într'o aripă laterală a castelului. Nimeni nu mă controla: puteam intra pretutindeni şi să schimb cum îmi convenea aranjamentul tuturor încăperilor pregătite pentru

oaspeții nuntași. Valiza mea cuprindea un întreg arsenal pentru lupta în care mă angajasem. Buchetele de flori din camere, obiectele din bucătărie, din bufet, toate trecură prin mâna mea; era ordinul stăpânului casei să nu fiu împiedecat de nimeni. N'aveam de gând să mă amestec a doua zi printre oaspeți; îmi era îndeajuns că mă aflam sub un acoperiș cu Else Larry, fără s'o știe ea. Am văzut-o prin fereastra camerei mele la sosire, lângă Palm, într'un cerc de oaspeți veseli. Ea mi-se păru tăcută, rezervată; avea obrazii palizi. Voia oare, ca mireasă, să aibă această atitudine? Era oare bucuroasă de tot fastul ce se pregătea în cinstea ei? Voiam s'o știu. Am aflat dela oamenii de serviciu ai castelului că în prima noapte n'au închis ochii nici Palm, nici ea. Else petrecuse toată noaptea cu o carte în mână, în camera ei, iar el în camera lui, umblase de colo până colo, fără să-și poată explica motivul.

In sala mare a castelului care adăpostise odată galeria strămoșilor foștilor nobili, masa ținuse până târziu noaptea pela trei și după masă. Palm propusese să se așeze mese pentru jocul de cărți.

Noaptea aceia era destinată petrecerii spuse el, nu somnului. Oaspeții nu știau că nici noaptea trecută nu închisese ochii, gândurile lui provocându-i neliniște.

Mireasa trecuse însă cu doamnele şi domnişoarele într'o cameră mai mică pentru a mai sta de vorbă. Şi ea răspunse negativ. cu un surâs la întrebarea dacă nu era obosită.

Nu-i venea deloc să doarmă singură în una din acele camere înalte. Trecuse de miezul nopţii. Aveau ei oare voie ca de acum încolo să se distreze jucând sau vorbind?

Nu. Acum veneam eu la rând!

Aici unde îmi putusem lua nestingherit toate măsurile, nu eram dispus, după două zeci şi patru de ore petrecute în castel, să mai aştept pentru a păşi din hotarele imperiului meu.

Visul şi vedeniile lui o pândeau pe Else, între cutele draperiilor, în aroma florilor, în reflexul luminelor. Visul era acum în spiritul ei; ar fi trebuit să viseze trează, dacă era în stare să nu doarmă încă o noapte. Acum veneam eu!

Intrai, după o oră în sala rezervată ioculuı de cărţi. Palm ţinea banca. Faţa îi era schimbată. Rostea încet cuvinte neînţelegibile şi sgâia ochii la jucători, parcă erau toţi duşmani de moarte. Câştiga neîntrerupt şi trăgea la dânsul aurul şi biletele cu un ras scurt. Juca ca o maşină; voia să petrecă toată noaptea jucând şi o făcea cât îl ţineau oasele şi nervii. Mereu îşi îndrepta privirea spre câte un colţ al sălii cu o expresie de

groază, dar iar juca, râdea și trăgea banii la dânsul. Eu stam cu brațele încrucișate aproape de dânsul; se uita și la mine cu aceiaș groază, dar nu-și închipuia că sunt eu; mă lua și pe mine drept o vedenie. Ceilalți nu înțelegeau ce se petrece cu dânsul. Norocul ce-l urmări în seara aceia, la joc nu-l putea aduce într'o asemenea stare de surescitare. Ce era pentru dânsul o sumă ca aceia? Eu înțelegeam însă cu ce se lupta și mă întrebam cât va rezista încă voința lui de fier?

Un servitor trecu prin sală și stinse deodată lumina pentru o clipă. Mai târziu, omul susținu că i-ar fi spus cineva să facă aceasta. Intunericul ținu numai câteva secunde. Totuși, când se făcu la loc lumină, Palm dormea.

Jucătorii se sculară uimiți și se adunară în jurul lui. Indată însă rămaseră înlemniți de spectacolul grozav ce înfățișa adormitul.

Sudoarea îi brobonise fruntea, se învârtea ca în spasme și ținea pumnii încleștați. Apoi isbucni din pieptul lui un geamăt, care se prefăcu într'un fel de scâncet. Nimeni nu cuteza să-l trezească. Toți stăteau trăzniți, neștiind ce să facă. Nici eu nu mă mișcam. Mă uitam la el și făceam ceeace noi oamenii n'ar trebui să facem: îl judecam.

Deodată ușa sălii se deschise larg și un lacheu în uniformă dădu buzna. Fără a se

uita în dreapta ori în stânga, acesta se repezi la Palm, îi suflecă braţul stâng şi îi făcu două injecţii cu o seringă. Se află mai târziu că Palm aranjase aceasta dinainte, prevăzând ce i se putea întâmpla. Lacheul venise la ora ce i se poruncise şi îşi îndeplinise ordinul.

Palm se trezi, deschise ochii mari şi strigă pe Frigonius.

— Ştiu, zise el, că sunt oameni cari n'au ce mânca: ştiu cum a murit fiul meu cu tâmpla sfărâmată de gloanţe, dar credeam ca în casa d-tale voiu fi cruţat de asemenea aminţiri! După ce urlă aceste cuvinte, fugi pe uşe ca o fiară gonită, lăsând uluiţi de spaimă pe stăpânii casei şi pe oaspeţi.

Trecând în camera alăturată am găsit şi acolo tabloul aşteptat: Else Larry dormea. Doamnele din jurul ei o culcaseră pe piei moi de vulpi şi vorbeau în şoaptă.

— Doarme atât de neliniştită. zicea îngrijorată d-na Frigonius, poate ar fi bine s'o trezim ?

Intrarea mea în cameră nu miră pe nimeni: eram un prieten al casei şi cele mai multe dintre doamne mă cunoşteau. Îmi făcură loc cu plăcere. Pe toate feţele, se vedea compătimire şi părere de rău pentru mireasa adormită.

Mă apropiai de Else şi mă aplecai asupra-i.

Nu s'ar fi cuvenit s'o fac. Faţa-i se sbârcea de durere. Nu puteam s'o privesc cum făcusem înainte cu Palm. Asupra lui biciul visului căzuse neîndurător; putea să toi fugă, biciul îl urmărea. Else Larry visa însă visul vinovăţiei, a actului care o legase de complicele ei, obligând-o să accepte până şi căsătoria.

— Am nişte picături la mine, zisei, dacă-mi daţi voie, doamnelor. Ceva liniştitor.

Scosei din buzunar un flaconaş şi picurai câteva picături din parfumul tare pe pieptul adormitei. Indată, faţa ei se limpezi, dând loc unui surâs. Acuma Else visa visul iubirii ei către mine. Căsătoria cu Palm nu putea să mai aibe loc a doua zi.

A doua zi, servitorii castelului veniră cu feţele speriate să-mi spună că Palm nu se mai înapoiase, spre uimirea oaspeţilor. Dela masa de joc, fugise în drum şi se aruncase în maşina lui: ameninţă cu pumnul pe un servitor care voia să-l însoţească şi sbieră la şofer să dea drumul cât mai iute. La o întrebare a şoferului uimit, răcni furios ca să nu mai întrebe şi să-l ducă unde vrea. Şi aşa porni singur, fără lucruri, fără nimeni, în noaptea nunţii sale, sub biciuirea visului.

Aşteptam cu o încordare mai mare, decât îmi închipuisem, trezirea Elsei. Acum avea

să aleagă din nou şi eram sigur că nu-l va mai alege pe Palm. Dimineaţa, mă dusei la Frigonius, şi-l rugai să o convingă pe soţia sa când Else Larry se va trezi, s'o pregătească încet şi cruţător despre ştirea plecării logodnicului ei. D. Frigonius zâmbi:

— Cum de a fugit Palm aşa în mijlocul nopţii şi încotro?

— E într'adevăr ciudat, ce ziceţi d-voastră.

Dar el credea, îmi spuse, că e vorba numai de o amânare a nunţii, probabil că Palm îşi adusese aminte de cine ştie ce afacere importantă.

— Dumneavoastră credeţi că-i aşa? îl întrebai stăruitor. Ce fel de afacere poate fi aceia care să facă un om să fugă dela nunta lui?

Frigonius avu deodată unul din acele accese de încrezătoare [illegible] obişnuite la oamenii de sub înrâurirea mea:

— D-voastră v'o pot spune, începu el, e strict confidenţial, dar dacă aţi trage vre-un folos de-aici mi-ar părea bine. E vorba de întemeierea uneia din cele mai mari întreprinderi ce s'au văzut vre-o dată; iată telegrama ce am primit-o acum o oră.

Luai depeşa în mână şi citi cele ce urmează:

«D-lui Director de bancă Frigonius, castelul Waldstotten. Primiţi chiar acum materialul adunat pentru «Societatea valorificării visuri-

lor» potrivit înțelegerii. Reținești acțiuni. Răspândiți prospecte. Palm».

«Deaceia a fugit dela Castel, îmi zisei eu. Crede acum în eroismul lui, dar îl am în mână!» Nu mai așteptai trezirea Elsei; mă urcai în mașină și porni în goană spre oraș.

CAP. IX.

TRĂDARE!

Milon Boric era la postul lui; biroul lucra, dar laboratoriul meu, era gol şi magazia nu mai exista. Uşile erau larg deschise şi toate încăperile golite; în ultima cameră, pe parchet, Jan Berwicki, dormea cu o expresie de fericire pe faţa lui de faun. Il apucai de braţ, îl sgâlţâi ca să-l trezesc, dar el deschidea ochii numai pentru câte-o clipă şi continua să viseze visul iubirii lui trădate; vroia să mă îmbrăţişeze, îl respinsei şi el continuă să doarmă şi să viseze; înghiţise probabil o doză enormă din preparatul meu somnifer.

Cum s'a putut întâmpla aceasta? Nimeni din oamenii mei nu cunoştea scopul preparatelor păstrate în diferite vase etichetate în laboratoriu şi în magazie; inscripţiile erau însă secrete şi nici Berwicki nu era prea iniţiat. Il lăsai să doarmă şi căutai pe bătrânul Bernhard. L'am găsit şi pe acesta dormind. Am isbutit cu greutate să-l trezesc.

— Bernhard! îi strigai; ce s'a întâmplat?

Se ţinea anevoie pe picioare, rezemându-se de pat.

— Ah! domnul! îngăimă el; am visat.

— Ce ai visat?

Imi răspunse surâzând:

— De o căsuţă la ţară, care era a mea; aveam două vaci şi porci şi în dulap era un vin cum n'am mai băut niciodată; fiică-mea, Mariedl, era şi ea la mine, nu trebuia să se mai ducă la slujit. Şi domnul Haron trăia încă; era ceva minunat.

Incruntai fruntea: Bernhard visase despre fericirea lui... Cum ajunsese şi el să fie adormit şi să viseze? Eram sigur că «imperiul» meu era bine păzit, că oamenii mei îmi erau devotaţi, dar tocmai omul care era mai legat de mine, mai obligat, dar şi singurul care voiam să nu fie numai un automat mă trădase. Jan Berwicki era acela care lăsase pe duşman să intre; se vânduse lui Palm.

Din ziua vizitei lui la mine, Palm, prin agenţii lui, spionase organizaţia mea. Toţi oamenii mei se ţinură bine, refuzând mituirile ce li se ofereau; s'a găsit totuşi unul: Berwicki. El introduse în depozit pe agenţii lui Palm. Supunerea cu care tot personalul era deprins să asculte de poruncile acestui om de încredere al meu îi veniseră în aju-

tor; camioanele aşteptau afară şi au încărcat tot. După semnalmentele ce mi se dădură principalul agent al lui Palm era acel om învăţat psihologul Zentmaier, care asistase la conferinţa de la Grand Hotel; pentru un om de ştiinţă, n'a fost prea greu să descifreze sensul etichetelor depe diferitele preparate. El luă probe depe acestea şi astfel duşmanul pătrunse în imperiul acţiunii mele şi se înarmase împotriva mea.

Furtul nu s'ar fi putut realiza câtă vreme eram eu în casă. Palm găsise însă mijlocul de a mă scoate din casă; îmi procurase prilejul de a lucra împotriva lui şi a Elsei, aranjând nunta lor la Waldstotten. Prin aceasta, mă îndepărtase de acasă şi-şi ajunse scopul cumpărând pe omul meu de încredere. Nemernicul îşi primise preţul vânzării şi «Societatea valorificării visurilor» putea să ia fiinţă. Până aici, Palm isbutise.

— — — — — — — — —

In câteva secunde, îmi dădui seama cât de departe puteau ajunge lucrurile, dacă nu interveneam. In acelaş timp, însă mă întrebam în ce măsură taina preparatelor putea fi deslegată. Unii din oameni cunoşteau în parte elementele mixturei: întregul efect, felul de întrebuinţare, rezultatele le cunoşteam numai eu; oricât de iscusiţi puteau fi oamenii de ştiinţă întrebuinţaţi de Palm, ei nu puteau

afla totul, îndeosebi influenţa asupra indivizilor ca şi a masselor; îmi aminteam cât trebuise să muncesc şi să mă sbucium pentru a călca pe urma cercetărilor lui Haron şi cele mai multe preparate — ca la mai toate descoperirile — numai anumite întâmplări mă ajutaseră să le perfecţionez.

Acum cantităţile furate vor putea fi valorificate de societatea ce se înfiinţa, dar cum? O putea face, dacă n'o împiedicam eu, căci tot eu mai eram încă stăpânul secretelor. In câteva săptămâni, un nou laboratoriu putea fi pus în plină activitate şi noi rezerve o să umple depozitul meu. Atunci? După trei zile, trebuia să vie în desbaterea parlamentului legea iniţiată de mine. Va trece oare?, mă întrebai. Şi abea în clipa aceia, îmi dădui seama dece pusese Palm totul în mişcare pentru a pune mâna pe invenţiile mele. Nu era vorba numai de marea afacere ce voia să facă ci deocamdată intenţiona să zădărnicească votarea proiectului meu de lege.

Nu era timp de pierdut. Intrai îndată în localul biroului şi luai dispoziţiile mele; trimisei tot personalul în laboratoriu, smulgând pe oamenii mei din visurile lor: după câteva ore, începu reconstruirea instalaţiei.

Pe Berwicki ordonai să-l aşeze într'un pat şi să fie chemat un medic. Acesta găsi cazul cu totul neobişnuit, vorbi de un fel de boală

a somnului şi o puternică tulburare a sistemului nervos; îl rugai să facă ce s'o pricepe; restul nu mă mai interesa.

In ziua aceia şi în cele următoare, mi-am răspândit emisarii pretutindeni. In al doilea imperiu, lupta începu. Apoi veni ziua cea mare. Eram de faţă în sala parlamentului şi ascultai cum ministrul meu, palid şi cu nervii iritaţi îşi retrăgea cu o expunere de motive proectul legei «Lealitate şi credinţă», în îndelungatele aplauze ale majorităţii.

Plecai acasă ca ameţit şi mă închisei în biroul meu personal. Trei zile nu m'am putut linişti. Credeam că un somn odihnitor îmi va calma nervii, dar m'am trezit cuprins de o nouă desnădejde. Era oare într'adevăr totul pierdut? Ţinusem frânele evenimentelor lumii şi ele îmi alunecaseră din mâini: *lumea nu voia dreptatea* şi când voiam s'o silesc s'o primească, mi-au slăbit puterile şi am căzut. Cine vrea să lupte împotriva acestei lumi al cărei prototip era Helmut Palm, trebuia să nu aibă nervi, cum n'avea şi acest învingător. Eu m'am aplecat asupra unei femei şi m'a cuprins mila de dânsa! Incă dinainte însă uitasem ce trebuia să fac împotriva ei şi aceasta din urmă complecta numai lanţul greşelilor mele. Cea dintâi greşală a fost că am trădat Elsei puterea mea, căutând să trezesc sentimentele ei în loc de a o supune cu totul vo-

inții mele, a doua greșală era că am făcut din Jan Berwicki un camarad, iar nu o unealtă fără voință. Toată slăbiciunea omenească se răzbunase. Toată lupta ce pornisem împotriva păcatelor lumii, era pierdută. Dacă voiam să încep din nou lupta, aceasta însemna să fiu dur și neomenos, numai așa mai puteam isbuti în lupta în care mă angajam.

Zilele următoare le petrecui în biroul meu personal, nu voiam să aud nimic despre lume; nu voiam să văd pe niciunul din oamenii mei, nici pe Milon Boric.

Aflam însă din gazete tot ce se petrecea afară. Aprcapele toate ziarele vorbeau despre cele mai noi cazuri. Toate ziarele anunțau noua mare întreprindere a lui Helmut Palm; în toate colțurile de stradă se vedeau afișe anunțând această întreprindere. «Visează-ți norocul!»; «Cea mai mare putere la îndemâna oricui!»; «Implinirea tuturor dorințelor», sunau afișele, și alte asemenea idei îndrăznețe ieșite din creierul șefului de propagandă al nouei Societăți.

Iată ce a ieșit din marea armă împotriva nedreptății pământești, pusă în mișcare de mine, din arma acea pe care o nutrea sufletul meu. Și-mi era teamă să mă mai uit în ochii propriilor mei slujbasi. Nu ajunseseră oare dușmanii și până la dânșii? Nu va trebui să citesc în ochii lor revolta împotriva-mi

provocată de visurile trimise de dincolo? Adesea trăgeam cu urechea la sgomotul ce producea lucrul în laboratoriul meu. Mai lucrau încă ciocanele? Era împlinită încă dorința mea? Noaptea, când totul dormea, mă strecuram în camera lui Jan Berwicki. Bolnavul fericit zăcea încă așa cum îl găsisem în ziua înapoierii mele dela Waldstotten. I se introducea artificial hrana, fața îi era subtă și impresurată de o barbă sălbatecă, dar surâsul fericit nu dispărea depe trăsăturile lui iar buzele se mișcau rostind cuvinte de iubire.

A patra zi, cineva îmi bătu cu putere în ușă. Să fie oare rebeliunea? Dacă oamenii voiau să intre la mine nechemați, ori dacă împotriva voinții mele, ei lăsau străinii să ajungă aici, acesta era un semn sigur că nu mai eram stăpân pe hotărîrile lor. Imi cercetai arsenalul; era încă suficient pentru cei de afară. Acel care va intra aici, va cere mâine iertare, în regrete și căință. Cu gândurile acestea m'am dus și am deschis ușa. Mă aflam în fața Elsei Larry. Și înainte de a-mi da seama, ea intră și închise ușa în urma ei.

— Ce faci? Cum trăiești? Mor de grijă pentru tine! acestea fură primele ei cuvinte.

Stătea cu o mână pe inimă uitându-se la mine cercetătoare și îngrijorată.

— Imi spun camenii că ți s'ar fi smintit

minţile, urmă ea. Nu-i cred şi am venit să te văd, să-ţi vorbesc.

— Cum ai ajuns aici? Cine te-a lăsat să vii până la uşa asta?

Cu totul altfel i-aş fi răspuns înainte de a fi fost învins. Şi ce ar fi însemnat altă dată pentru mine această vizită! Tot ce era încă omenesc şi de simţire caldă în mine putea să fie încă trezit. Venea însă foarte târziu; venea după ce eu încheiasem cu tot ce era omenesc.

— Am fost aici în toate zilele acestea, îmi răspunse ea. M'am rugat şi am implorat să fiu lăsată a veni la tine. Aici mi se spunea că lucrezi şi vrei să nu fi deranjat; dincolo, la Palm, se spunea că eşti bolnav şi ai să mori. Astăzi, am vrut să vin la tine cu orice preţ. Şi sunt fericită să văd că nu eşti bolnav de ceeace mi s'a spus. Nu, nu eşti!

— Cum ai isbutit să vii? Care dintre functionarii mei te-a condus? Cum ai putut să-l convingi? Cu ce putere? Amărît de gândurile şi grijile mele, nu voiam să aud nimic. Unde e spărtura în zidurile cetăţii mele; cine a nesocotit ordinele mele?

— Cu ce putere am isbutit? Cu ce putere?

Ea mă privi surâzând. Lumina soarelui strălucea pe faţa ei albă. Stătea liniştită; dreaptă, cu trupul ei svelt; capul cu cununa părului negru puţin plecat înapoi.

N'o mai întrebam de acea putere; aceasta era în toată fiinţa ei. Am aflat mai târziu că însuşi Milon Boric cedase stăruinţilor şi rugăminţilor ei şi nu-i cerui socoteală; fusese şi cu acest prilej servitorul meu devotat.

O invitai să stea Iat'o la mine. Cât de de parte era timpul când aceasta ar fi însemnat fericire! Venea ea poate din porunca duşmanilor mei? Voia Palm să afle ştiri despre intenţiile mele? Stătea în faţa mea o agentă a «Societăţii valorificării visurilor»? Ştia ea căror influenţe se supune, venind la mine. Un lucru îmi era clar: Din buna ei voinţă nu putea veni ea ca spioană? Dar eu lăsasem doar lui Palm puterea asupra ei şi putea să mi-o trimită ca spioană fără vrerea ei.

— Ce ai să-mi spui?, o întrebai în cele din urmă.

— Să-ţi spun?... Nimic. Am venit... Aici se opri şi urmă după câteva secunde: Iartă-mă că vin aşa de târziu. Din noaptea aceia în castelul Waldstotten nu mai am alt gând decât pe tine. Iartă-mă de tot ceiace ţi-am făcut mai înainte; eram ameţită, încătuşată de pasiuni rele. Când am deschis ochii, voiam să vin la tine de-atunci, decând mi-ai trimis emisarul tău.

Dădui numai din cap. Toate acestea îmi spuneau prea puţin. Şi această privire iubitoare şi grija de care-mi vorbise nu mă impre-

sionau. Ea continuă să povestească. De dimineaţa ceia la Grand Hotel, când Palm i-a smuls puterea, de viaţa ei izolată în «Cetatea visului», la ţară şi mereu despre dorul ei de mine. Vorbea din ea propria mea voinţă, dorinţa mea. Ascultam şi nu mă puteam dumiri. Unde era voinţa cealaltă, aceia a domnului care-mi furase uneltele «celui de-al doilea imperiu» care putea să exercite înrâurire asupra ei; acela care făcuse să cadă legea mea. De ce n'a pornit lupta aici, dacă o putea?

Nu mai puteam suporta.

— Spune-mi totul!, strigai. Nu trebuie să mă cruţi. Ce s'a întâmplat zilele acestea? S'a constituit Societatea lui Palm? Eşti soţia lui?

Ea mă privi speriată.

— Nu te înţeleg. Nu vreau să fiu soţia lui Palm. De care societate vorbeşti?

— De Societatea de care vorbeşte azi toată lumea? Ce spun afişele dela toate colţurile străzilor? De «Societatea valorificării visurilor».

Vedeam cum i se umple ochii de lacrimi.

— Vorbeşti în friguri; visezi, zise ea. Şi o mâhnire sinceră era în glasul ei. Toate acestea nu există.

Dusei mâinile la cap. Apoi fixând-o bine cu privirea, luai cuţitul de tăiat hârtie depe masă şi mă împunsei în mână. Ea se repezi la mine cu un strigăt.

— Ce faci?

— Eu? credeam că poate visez şi am vrut să mă corving.

— Nu. Acum eşti treaz; dar trebuie să fi visat îngrozitor zilele acestea.

Mă sculai şi umblai de colo-colo.

— Se poate, zisei eu. Dar unde e hotarul? Unde a fost capătul realităţii?

Sunai. Cineva intră în birou.

— Adu-mi ziarele! am poruncit servitorului; toate ziarele din zilele săptămânei trecute, dar repede! Apoi, am continuat să-mi plimb paşii prin cameră. Mustrările de cuget din zilele acestea, reproşurile ce-mi făceam că lăsasem lucrurile baltă; da, era visul vinei mele! Dar când şi unde a început?

— Iartă-mă!, zisei Elsei. Aş voi să ajung mai întâi iarăşi la o deplină claritate. Trebuie să ştiu ce s'a mai întâmplat în lume; ce a făcut noua întreprindere a lui Palm. Până vin ziarele, vreau să mai vorbesc cu tine, dacă mai poţi aştepta.

— N'am nimic în lume mai important decât să aştept. Dar despre o nouă întreprindere a lui Palm nu veĭ găsi nimic în ziare. Numai de boala cea nouă se vorbeşte; de boala ta, şi cât mă temeam...

Servitorul intră, aduse ziarele şi am citit despre boala cea nouă, — otrava! Otrava din moştenirea lui Haron, de aceasta uitasem! De

aceasta Palm n'avea cunoştinţă când îşi însuşi stăpânise moştenirea rămasă dela Haron. El se gândea la afacerea colosală dar la primejdiile ei nu se gândise însă. El adusese în lume epidemia somnului iar eu puteam să urmăresc drumul pe care mersese, deşi despre aceasta nu se spunea un cuvânt în ziare; puteam înţelege toate cele întâmplate.

Rezervele furate se aflau în Palatul Palm organizate sub conducerea celor doi oameni de ştiinţă: chimistul Robert şi psihologul Zentmaier cari luaseră parte la conferinţa lui Palm cu colaboratorii săi, când le predase conducerea băncii şi alte afaceri ale lui. Indată, Palm pornise lupta contra legei mele, care-l ameninţa pe el personal. In primele trei zile, el lucrase cu toată puterea lui de muncă şi cu toată inteligenţa, atingându-şi scopul. Prin agenţii săi făcuse să fie influenţate personalităţile hotărâtoare: miniştrii şi sefii de partide, făcându-şi o bună alegere. Legea căzuse. Mai era însă un om care putea să-i fie un pericol, şi pe care trebuia să-l birue, acela eram eu. Nu pierduse timpul degeaba. In cele trei zile în cari eu mai luptasem pentru trecerea legei, eram inaccesibil pentru dânsul.

Dar în ziua depunerei proiectului de lege, au asistat la discuţiile Parlamentului.

In nebuna-mi nepăsare, cu gândul numai la

cele ce aşteptam, uitasem că propriile mele arme stăteau la dispoziţia altuia, a unui duşman puternic. Mă gândisem până atunci la atac, în al doilea imperiu, nu şi la apărarea proprie. Acolo în galeria parlamentului m'a ajuns una din acele «emisiuni», cum şi eu le emisesem de atâtea ori. Palm poseda rezervele unor anumite grupe de visuri; pentru adversarii lui avea numai pe acele pentru visurile auto-acuzării, pe care mi le trimisese mie. El nu-mi ştia vre-o vină: nici nu trebuia să ştie. Spiritul meu propriu îşi creiă apoi auto-acuzarea; tortura conştiinţei de a fi lăsat baltă menirea mea, de a fi fost prea slab. Căzui sdrobit ca oricare altul care nu ştia ce i se întâmplă. Chinurile mele erau mărite de acţiunea Societăţii pentru valorificarea visurilor şi această Societate nu exista. Era clar şi pentruce nu exista.

Ziarele erau pline de descrierea epidemiei un fel de boală a somnului ce lovise persoanele din anturajul lui Palm, cari deveniseră incapabile de a mai face ceva: stăteau apatici în pat, nu doreau nimic şi dormeau. O somitate aminti într'un jurnal de cazul morţii lui Ernst Haron, care preocupase odată cercurile medicale.

Mai citi odată toate ştirile, căutând cu ochii înfrigurați! Apoi îi pusei Elsei o singură întrebare:

— Dar Palm? Palm nu e bolnav?
— Nu, zise ea. Palm e neschimbat.

Va să zică nu eram singurul om care rezista. Mai era încă o ființă care căuta altceva decât fericirea. Am sărit în sus: dușmanul stătea treaz în toată puterea lui; stăpânea multe din mijloacele nocturne cari fuseseră numai ale mele.

— Nu te înșeli?, o întrebai pe Else. Când l-ai văzut ultima oară?

— Acum câteva ore în biroul lui, îmi răspunse Larrina. Două zile după noaptea aceia dela castelul Waldstotten, el a venit și mi-a cerut iertare.

— I-ai răspuns nu?

— Nu puteam altfel. Și de atunci, se pare că mă evită, rămânând cu totul izolat. Mă așteptam însă să mă cheme. Și chiar așa a fost. M'a chemat, a vrut să-mi vorbească. S'a uitat lung la mine. Apoi și-a acoperit ochii cu mâinile, cașicum nu mi-ar putea suporta privirea, și m'a rugat iute și nervos să-l las singur. Arăta așa ca altădată, mai înainte când avea frică de mine.

— Frică? Așa ceva n'aș crede despre dânsul, o întrerupsei eu. El nu știe ce e frica!...

— Palm a avut multe necazuri și osteneli zilele acestea; aproape toți colaboratorii lui au căzut pradă acestei epidemii ciudate. El aleargă cu mașina pe-acasă pe la dânșii, țipă.

injură, zice că nu există o asemenea boală a somnului.

— Furie, nervozitate, deci; frică de mine, dar boală nu!

Hotărîndu-mă prompt, chemai la telefon pe omul cu care doream să vorbesc :

— Allo! Aci Erich Imra; aş dori să vorbesc cu d. director Palm.

Răspunsul veni mai repede decât mă aşteptam.

— Sunt la aparat. Voiţi să vă informaţi de sănătatea mea; mulţumesc; sunt foarte bine.

— Numai atâta voiam să ştiu.

— Foarte îndatorat. Mixturile d-voastră diavoleşti n'au avut efect asupra mea. Fericire, putere, iubire şi cum se mai numesc gustările d-voastră ispititoare ce-mi pasă de acestea? Mie nu-mi trebuie fericire; îmi trebuesc bani; dacă aveţi cumva un vis care oferă bani peşin, vom vedca.

Am mai auzit un râs scurt, apoi legătura fu întreruptă.

Am simţit deodată o mână caldă, moale, pe mâna mea şi o voce la auzul căreia mă cutremurai.

— M'ai iertat?

Stătea foarte aproape de mine. Ochii îi străluceau; toată frumuseţea fermecătoare a întregei ei firi îmi cuprinse nervii şi simţirea.

— Mă mai iubeşti?, o întrebai, stupid

Şi deodată o respinsei de lângă mine şi-mi acoperii ochii cu mâinile.

— Intocmai ca Palm!, strigă ea, speriată.

— Da, ca Palm, ca Palm, a cărui frică am înţeles-o deodată. Eram urmaşul lui Haron când nu mai iubeam. A fost vai de mine, când am început să doresc iarăşi o fericire a vieţii.

Am tăcut... In minte, situaţia devenise foarte clară.

— Nu strigai, nu; nu vreau să te văd. Du-te

Mai văzui numai ochii ei mari, îngroziţi cu care mă privi, plecând.

CAP. X.

DUELUL.

Nu mai doream alt tovarăş decât munca mea. Eram peste tot. Supravegheam personalul laboratorului; începui să fac rezervele de preparate. In biroul meu dela societatea juridică, cercetam singur cazurile interesante. Intreaga corespondenţă mondială trecea prin mâna mea şi aveam satisfacţia să constat că dreptatea tot avea la mine mai mare preţ decât iubirea. Când aflam că, undeva în lume dreptatea unui om era incălcată, aceasta era pentru mine lucru cel mai penibil; când voiam să mă interesez însă de acel caz, dispărea din mintea mea orice gând de fericire proprie.

Palm nu mă împiedeca în activitatea mea: interesul lui era numai să nu fie el concurat. Aflai despre dânsul doar că averea lui creştea mereu. Se părea că noi ne-am împărţit lumea: el cu milioanele, eu cu spiritul. Toată puterea lui o exercita numai pentru a determina

pe cinera să cumpere ori să vândă. Şi averea lui se acumula.

Trebuia să vină însă un timp când fenomenul conştiinţii umane şi acela al miliardarismului să se ciocnească.

Şi momentul sosi... Palm cumpărase întreaga recoltă de cereale a Argentinei, cu participarea unui consorţiu bancar american. Toate actele erau gata, trebuind numai să fie subscrise. Deodată interveni conştiinţa umană. Directorii americani puseră problema felului de întrebuinţare a cerealelor ce se vindeau; ei puseră lui Palm chestiunea unei foamete eventuale şi afacerea se rată. Chestiunea nu pătrunse în presă. Eu primi însă o scrisoare care mă înştiinţa despre zădărnicirea acestei mari lovituri proiectate de Palm.

In acelaş timp, am primit însă şi o scrisoare personală dela Palm. El îmi scria:

«Până acum, n'am purtat nicio duşmănie acţiunii d-voastră. Mi-aţi făcut chiar bune servicii, contribuind prin jucăriile d-voastre moraliste la slăbirea curenţilor mei. In diferite cazuri, această actiune mi-a uşurat munca. Nu vă pot mulţumi însă acum pentru aceasta deoarece în vremea din urmă acţiunea întreprinsă de d-voastră a ajuns până acolo că periclitează interesele mele şi aceasta n'o pot trece cu vederea. Fnoca tre-

zirii conștiințelor trebuie să înceteze. Dacă nu opriți acțiunea d-voastră în această privință, voiu fi nevoit să vă fac inofensiv».

Am rupt scrisoarea în bucăți, aruncând-o în coș. Ce putea să-mi facă Palm? Ce credea el că este? Eu conduceam spiritul lumii; iar puterea lui era slabă!...

Ca măsură de prevedere însă, mă țineam cât se poate de izolat de lume, ieșeam foarte rar, în automobil, însoțit de un servitor credincios. La teatru, aveam loja mea unde mă duceam din când în când, însoțit deasemenea de un om devotat; aveam plăcerea de a o vedea jucând pe Larrina și mă bucuram de succesele ei. Faptul că puteam face aceasta, dovedește, cred, firea mea cinstită. Trebuia s'o văd fără a mă apropia de dânsa ca să mi păstrez credința că nu o mai iubeam. Trebuia să am un ochiu asupra ei și dela ea privirea trebuia să se înapoieze la mumca mea; ea era astfel proba că exist.

Două zile după primirea scrisorii lui Palm, plecasem ca de-obiceiu dela teatru puțin înainte de sfârșitul reprezentației. Evitam totdeauna aglomerația mulțimii. Când tocmai dam să cobor ultima treaptă, m'am ciocnit de un tânăr foarte elegant îmbrăcat, care sărise dintr'un automobil și voia să intre la teatru. Aveam intenția să trec înainte cu un cuvânt de scuză, deși n'aveam nicio vină. Tânărul

mă ţinu însă pe loc şi imediat se iviră doi prietenii lângă dânsul. Inainte de a-mi putea da seamă ce se petrecea, avui o carte de vizită în mână şi urma să-mi trimit a doua zi martorii mei, pentru stabilirea condiţiunilor unui duel.

A doua zi, culesesem toate informaţiile asupra cazului. Tânărul în chestiune era un aristocrat adânc îngloat în datorii, care avea acum perspectiva unei căsătorii dorite de dânsul, dacă isbutea să scape de datorii. După o întâlnire cu Palm, o parte din creditorii tânărului fură îndată împăcaţi, celorlalţi li se puse deasemenea în vedere achitarea datoriei.

Trecea drept un ochitor foarte sigur, posedând multe distincţii pentru acest sport. Martorii lui aveau mandatul să ceară duelul cu pistolul. Provocatorul meu şedea închis în casă, neputând fi văzut de nimeni nici măcar prin geam. Eu fui nevoit să mă gândesc la aceleaşi măsuri de apărare, cu care se înarmase Palm împotriva mea. Eram mulţumit că el nu cutezase să pună la cale un asasinat ordinar; se temea de mărturiile împotriva lui de care îşi închipuia că voiu avea grijă să mă înarmez. Işi cumpărase însă cu bani un ucigaş şi crima urma să se perfecteze în forme socotite elegante, nevoind să ţină seamă de niciunul din mijloacele mele de apărare pro-

prie.

Făcui ca întâlnirea martorilor să aibă loc într'o cameră din vila mea, în camera unde îi pândea duhul visurilor. Din motive pe cari martorii mei ştiură să le facă plauzibile, duelul avea să aibă loc numai a treia zi. Mie îmi trebuiau două nopţi, una pentru cei doi martori ai tânărului adversar, a doua pentru el însuşi. In prima din aceste nopţi, aceşti martori ştiură să înlăture toate piedicile pentru a lua totuşi contact cu mandatarul lor.

Pregătirile mele merseră bine. Adversarul meu apăruse pe teren foarte neliniştit. Luă arma în mână fără a se uita la dânsa în vreme ce eu mă aşezai pe locul ce-mi fuse indicat. Deodată, el veni la mine; martorii lui nu-l opriră. El aplecă în jos pistolul şi-mi spuse:

— Vă rog să mă iertaţi, dar nu sunt om rău; nu mă voiu bate cu d-voastră.

Ii întinsei mâna, fără să-i răspund, aşteptând să continue.

Aşa trebuia să se întâmple. Acum trebuia să spună ceva şi această declaraţie nu putea să întârzie mult.

— Am... începu el şi se opri; apoi reluă iar: Palm spunea... şi urmă după o scurtă întrerupere:

— Ar fi fost posibil s'o iau pe Marie; aş fi putut să fiu fericit!

Mă aşteptam să mai vorbească, să-mi spună toate întâmplările cum s'au petrecut. Era însă evident că o altă forţă îl împiedeca să vorbească.

Totuşi el mai vorbi:

— Dacă vă spun adevărul, îngână el, mama şi surorile mele pierd sprijinul lui Palm.

Continuam să tac, convins că el mai avea ceva să-mi spună.

Voia chiar să înceapă. Dar deodată, ridică, îndreptând ţeava spre el şi înainte ca să fi putut interveni, se împuşcă în tâmplă. Medicii şi prietenii lui săriră într'ajutor. Era însă mort.

Ce se întâmplase? Se vede că puterea mea era irezistibilă; aici lucra însă împotriva-i o altă putere şi renorocitul tânăr îi căzuse victimă.

Cei de faţă îşi exprimară regretul şi simpatia pentru mine. Dar eu plecai de pe teren, fără a rosti vre'un cuvânt. Mă urmărea chipul tânărului, cum zăcea palid pe muşchiul verde şi un fir de sânge roşu i se prelingea pe faţă.

Două zile mai târziu, veni la mine foarte iritat cineva la care abia mai mă gândeam; îmi trimise cartea lui de vizită şi-l primii. Era advocatul Hassenklein care venea să mă anunţe că în sfârşit a fost fixat termenul procesului meu şi martorii erau citaţi. Ştirea

era într'adevăr neașteptată pentru mine. Altă dată, această luptă pentru triumful propriei mele cauze, m'ar fi interesat în cel mai înalt grad; procesul fusese mereu amânat pentru a mai adun dovezi; acum însă cazul nu se mai prezenta ca o luptă, ci ca împlinirea unei formalități. Aveam credința că amânând, oamenii, ce făceau parte din personalul hotelului nu vor mai depune mărturie împotriva-mi. Iar Else Larry își regreta fapta. Pe cei oameni îi chemai la mine și le-am amintit în felul meu, datoria de a spune adevărul. Așteptam astfel în liniște ziua desbaterilor. Multașteptata zi sosi. Mă înfățișai, asistat de Hassenklein, care purta în servietă o splendidă pledoarie; o scotea mereu, își mai arunca o privire asupra rândurilor și băga iar hârtia în servietă. Inceputul procesului întârzia însă. Cei doi martori dela hôtel nu veniseră. Mă plimbam prin coridor cu advocatul meu. Palm veni cu advocatul lui și trecu repede pe lângă noi, fără a-mi dărui o privire. Apoi veni trăsura Elsei Larry... Ea coborî și urcă încet treptele. Și ea privea în altă parte.

Hassenkein devenea din ce în ce mai nerăbdător:

— Ce-o fi cu cei doi dela hotel ?

Deodată apăru un boy în uniforma dela Grand Hotel. Se îndreptă grăbit spre sala de ședințe. Hassenklein voi să-l urmeze.

După câteva minute, el ieşi însă, dupăce anunţase pe preşedintele Tribunalului că cei doi oameni ai hotelului nu vor apărea. Oberchelnerul Gal şi şeful camerelor Mellbach se spânzuraseră amândoi în noaptea din ajun. Judecătorul amână cu alte patru zile desbaterea pentru cercetarea acestui fapt curios.

Incă două victime! Intre obligaţia de a spune adevărul şi altă înrâurire, pe care n'o cunosteam, ei preferaseră să moară.

Purtam eu vre-o vină? Cazul nu era la fel cu al tânărului de mai deunăzi; aceşti doi erau nişte oameni simpli, fără nervi şi fără educaţie aristocratică. Trebuia să aflu misterul. In fugă m'am înapoiat cu maşina la biroul meu.

Acolo mă aştepta surpriza cea mai neplăcută. Chemai să vie Milon Boric ca să-i dau dispoziţii pentru cercetarea chestiei celor doi. La primul apel, cel chemat nu-mi răspunse.

Sunând a doua oară, auzi un fel de murmur la uşa biroului şi un ciocănit uşor. Una din funcţionarele mele intră sfioasă. Când aceasta deschise uşa, văzui că în camera de-alături, oamenii mei formaseră grupuri şi nimeni nu mai lucra. Milon Boric se sinucisese cu câteva ore înainte, înghiţind otravă. Pe masa lui de lucru, se găsi o scrisoare către mine. Imi scria că nu avea putere să mai trăiască. I o cerea să mă trădeze şi aceasta n'o putea face.

Trădarea mea ar fi fost fericirea tuturor fiinţelor pe care le iubea. Mama şi surorile sale şi soţia lui ar fi ajuns bogate şi fericite; i se oferea o sumă mare. Nu putea primi însă fericirea cu acest preţ al trădării persoanei şi tainelor biroului şi laboratorului meu; deaceia preferase să moară.

Nu mai era nevoie să cuat motivele celor doi morţi dela hotel, faţă de uneltirile desvăluite prin această scrisoare. Aş fi auzit aceleaşi lucruri: mame, surori, mirese, moartea.

Constatai acum mai mult ca oricând ce nenorociri aduc banii. Să fie însă într'adevăr banul o putere de nebiruit? Să fie oare tot atât de tare această putere ca acţiunea «Celui de al doilea imperiu»?

Nu e oare «puterea dreptăţii» arma cea mai de neînvins ? Faţă de cine şi-a putut exercita pentru banii lui Helmut Palm? Faţă de tineri fără experienţă, fără personalitate; indivizi fără însemnătate sau oameni pe care îi apăsau mizeriile vieţii. Dar ceilalţi oamenii de ştiinţă, intelectualii cu temperament şi caracter? Cu aceştia trebuia dusă lupta împotriva puterii banului.

Şi deodată îmi năvăli în minte un gând care făcu să-mi îngheţe sângele:

Else! Else care trebuia să apară ca martoră în procesul meu, amânat numai pentru câteva zile! Else care trecuse pe lângă mine fără

a mă privi, cum va depune ea oare la desbateri? Sub a cui putere se afla ea acuma? Nu, îndoiala era un păcat. Ea, pe care am iubit-o făcea parte din propria mea fiinţă. Ea nu aparţinea oamenilor din pătura minoră, acum când n'o mai orbea faima, ci era stăpânită numai de simţirea ei.

Mă urcai grăbit în automobil, dând şoferului adresa Larrinei. Nu mai locuia la Grand Hotel; se mutase într'o locuinţă modestă, aproape de teatru. Acolo, nici lux, nici lachei, nici boy. Mă primi o mică fată în casă care nu mă cunoştea. Imra? Erich Imra. Citi de două ori numele. Nu ştia dacă trebuia să deranjeze pe domnişoara. Fui totuşi primit. După un minut mă aflam în faţa Elsei. Mă întâmpină în rochia de dimineaţă, sveltă şi gingaşă, cum o cunoscusem; îi lipsea numai aerul de copilă fără griji.

— Te aşteptam, zise ea.

— Pe mine? De unde ştiai că voiu veni?

— Fiindcă a venit şi Palm, zicea că nu se mai teme de mine şi m'am gândit că şi pentru tine o fi trecut primejdia.

— Ce ţi-a cerut Palm?

— Vrea ce a vrut şi până acum: să fiu soţia lui.

Nu spusei nimic. Ea continuă :

— Mă vrea de soţie, nu fiindcă m'ar iubi, ci numai pentru a fi invidiat.

— Iar tu ce i-ai spus?

— Că nu-i exclus să accept.

— Îl iubeşti ?

— Te-am iubit numai pe tine. Pe dânsul nu-l iubesc. Dar primesc ceeace-mi propune; vreau să am uriaşa putere a averii lui. Vreau.

— De-aceea nu te-ai uitat la mine astăzi când ai venit la Tribunal?

Ea ezită numai câteva secunde, apoi cu privirea liberă, deschisă, îmi spuse:

— Aş fi depus împotriva ta.

— Impotriva adevărului ?

— Pentru Palm. — La aceste cuvinte, ea se sculă depe sofa. — Te rog să mă asculţi. Ştiu că tu eşti cel mai tare. Ştiu ce mă ameninţă, dar nu pot face altfel.

Din nou, pauză. Apoi, pe un ton brusc.

— Te-am iubit când erai om; ai încetat de-a fi om. Ştiu; eşti bun, eşti drept dar bunătatea ta de fier, dreptatea ta moartă, îmi inspiră mai multă groază decât răutatea lui Palm, decât nedreptatea lui.

Mă sculai depe scaun.

— Mă trădezi deci pentru bogăţie ?

Pentru întâia dată eram atent la glasul meu.

Da, acest glas, era dur şi mort.

Mă speriai eu însumi de acest glas şi am tăcut brusc.

— Trimite-mi emisarii tăi!, strigă ea. Chiuieşte-mă! Forţează-mă!

— Va să zică ţi-e frică de mine şi nu poţi altfel?

Spusesem cu greu aceste cuvinte.

— Da! Mi-e frică!... Fie-ţi milă; sunt om!

Auzi acest strigăt în urma mea, după ce ieşi şi închisei uşa.

Larrina lupta, dar nu se ştia de partea cui va lupta. Se lupta împotriva adevărului şi a dreptăţii.

După ziua aceasta, veni noaptea. Şi noaptea era a mea. Va trebui să regrete pasul pe care intenţiona să-l facă.

Ajuns, acasă, luai îndată măsurile necesare. Emisarii mei aveau să pornească la lucru.

Umblam neliniştit prin cameră încolo şi încoace. Imi suna mereu în urechi strigătul ei.

«Da! Mi-e frică!... Fie-ţi milă, sunt om»! Era adevărat că omul nu putea trăi fără să păcătuiască, fără să mintă ?

Nu mă puteam linişti. Vedeam victimele procesului blestemat. Vedeam pe tânărul arisţocrat cu tâmpla sângerândă, vedeam pe cei doi spânzuraţi dela hotel; vedeam pe Milon Boric mort pentru dreptate; vedeam pe toţi aceşti căzuţi pe câmpul luptei mele. Sunai fără să-mi dau seama; nu ştiu cine anume veni în faţa mea, dar dădui dispoziţiile mele. Rămânând singur, mă aruncai în pat, apă-

sându-mi pumnii pe ochi. Prin câte trecusem decând porniseem acţiunea mea! Câte lucruri am văzut, am auzit şi prin câte n'am trecut chiar eu însumi!

Şi, neştiind din ce motive, am rechemat emisarii, ordonându-le să o lase în pace pe Else Larry...

CAP. XI

FAŢĂ IN FAŢA

Când m'am dat jos din pat, am simţit că ceva se schimbase. Simţeam şi ştiam aceasta întocmai cum ştiam şi alt adevăr: uram pe Palm. Dar dacă începusem iarăşi să urăsc, atunci se desena şi altă soartă umană pentru mine. Atunci timpul acela de aproape un an, timpul de amorţire mortală, trecuse pentru mine. Ura! Aceasta mi se părea un dar, o comoară; eram fericit cu acest dar şi nu mai doream altceva. Oare oamenii mei din birou nu vedeau că paşii îmi deveniseră mai elastici, că în ochii mei era altă viaţă? Ei nu vedeau fiindcă sufletele lor nu mai erau libere; asupra lor plutea duhul «celui de al doilea imperiu», dar eu mă trezisem.

Mă înfăşurasem într'o mantilă, umplui o mică seringă cu esenţa somnului, îmi luai în buzunar cecuri de ale tuturor băncilor: îmi mai luai unele doze din celelalte soluţii: parfumuri, o cutie cu bomboane, ţigări. Am părăsit villa neobservat. Eram liber. Mulţumit ca un

elev fugit dela şcoală, mă simţeam singur, cu ura mea.

Mă dusei la Banca Palm, cerând să vorbesc cu şeful băncii. Fui respins. Domnul president nu era acolo, mi-se spuse, dar nici nu primea personal pe nimeni. Poate că era în oraş. M'am dus la Palatul Palm şi am primit dela portar un răspuns identic. Bine!... A fi respins, era o plăcere, fiindcă aceasta ţinea de lucrurile reale, de care multă vreme am stat departe. Nu m'am putut lăsa însă prea mult prins de această mulţumire. Am oferit portarului una din ţigările mele, spunându-i să o să mai vie a doua zi.

Era o zi rece, frumoasă de iarnă. Vedeam în stradă oamenii, oamenii vii şi respiram aerul realităţii. Un băieţandru îmi ceru să-şi aprindă ţigara, vânzătorii de ziare îmi strigau titlurile. Erau toate lucruri vii.

A doua zi de dimineaţă m'am dus din nou la Palatul Palm. Nu mai întâmpinai realitatea aspră din ajun. Mă întâmpină dimpotrivă un portar serviabil care-mi povesti multe lucruri despre stăpânul lui:

Se petreceau fapte ciudate în palat. Larrina era acum iarăşi acolo. In toate nopţile, era muzică şi joc de cărţi. Stăpânii nu dormeau bucuros, iar Larrina plângea foarte des. Cât era de tristă! Şi cât era de frumoasă! Nu rămânea niciodată singură, camerista

i trebuind să doarmă cu dânsa în cameră şi erea să fie trezită la fiecare oră, după ce se ulca.

— Da, oamenii bogaţi n'o duc totdeauna ine, reflectă portarul.

— Vreau să fiu anunţat domnului Palm, pusei eu.

Aceasta era strict interzis portarului. El îmi puse şi cauzele.

După două zile, urma să se desfăşoare un proces în care era implicat şi stăpânul său. Până atunci interzise portarului să lase pe cineva să intre: şi telefonul era oprit.

Oamenii cu care petreceau noptile dormeau în palat, în camerele oaspeţilor şi nici ei nu puteau primi pe nimeni. Acolo în uriaşele acelea încăperi, se trăia o viaţă în totul ciudată După proces, aveau să se schimbe toate. Bietul portar mă întrebă dacă n'aş vrea să viu peste câteva zile.

— Va să zică nu-i niciun chip să ajung la domnul Palm? Scosei din buzunar cartea de vizită pe care scrisei două rânduri:

— «Aţi avut dreptate; sunt dispus să vând» Pusei cartonul într'un plic şi determinai pe portar să facă să ajungă plicul în mâna stăpânului său.

Imi fu imposibil. Era mai mult decât frica unui servitor de a contraveni poruncii stăpânului. Şi se vedea că Palm ştia să facă pe

oameni să-i fie supuși. Nu-mi rămânea decât să-i ofer iarăși omului țigări. Cea din ajun îi plăcuse foarte mult și-mi spuse că o să fumeze chiar imediat amândouă țigările ce-i dăduserem.

Biletul a ajuns în mâna lui Palm a doua zi. Era ora amiezii când fui introdus în camera lui de lucru.

Era singur în marea încăpere umbrită de perdelele groase. Cu un semn al mâinii mă ținu la distanță, când vrui să mă apropii de dânsul. Mă așteptam ca să reia firul discuției ce avusesem cu dânsul în biroul meu. Voia doar să-mi cumpere invențiile; acum i le ofeream eu. Pentru stabilirea prețului vânzării, mă gândeam să mă refer la visul de probă ce făcusem.

Veni însă altceva.

— Rămâi pe loc!, strigă el. Mai întâi o mică formalitate.

Tăcu și apăsă pe butonul soneriei. In aceeaș clipă, apărură trei servitori.

— Dumnealui e omul, le spuse el; faceți ce v'am învățat.

Unul din ei, un uriaș, mă apucă îndată de amândouă brațele, pe când ceilalți doi îmi goliră buzunarele. Imi scoaseră toate lucrurile: port-țigaretul, ceasornicul, briceagul, batista, cutiuța cu bomboane și seringa plină. După un ordin care probabil le fusese dat

mai dinainte, oamenii puseseră toate obiectele sub un mare glob de sticlă, care sta pregătit pe o măsuţă.

— Ştiu, zise Palm, că nu este în obiceiul casei noastre. Dacă nu mă înşel însă, d-voastră sunteţi acela care aţi introdus obiceiuri cu totul noui. Şi nu trebuie să vă miraţi că vă răspund în felul meu.

— Voiu ridica plângere împotriva d-tale. Oamenii aceştia îmi vor fi martori.

— Plângere ? De când v'aţi obişnuit să vă adresaţi justiţiei din lumea noastră, domnule Imra? D-voastră aveţi doar o justiţie specială, aparte, chiar şi o lume proprie. Iar în ceeace priveşte mărturia oamenilor acestor, uitaţi oare că eu pot să exercit o anumită înrâurire care nu rămâne niciodată fără efect, când e vorba de mărturii?

Se apropie de globul de sticlă şi examină obiectele.

— Un mic arsenal după câte văd, zise el. Poate veţi avea bunătatea în timpul conversaţiei noastre să-mi explicaţi rosturile acestor drăgălaşe obiecte.

Apoi porunci servitorilor să iasă şi să fie atenţi la sonerie.

Când rămaserăm singuri, el schimbă tonul. Surîse politicos.

— Luaţi loc, vă rog. Sunt într'adevăr vesel

că aţi venit. Din toate afacerile din lume care mă mai interesează, n'aş voi de loc să zăbovesc perfectarea afacerii cu d-ta. Vă rog să-mi expuneţi lămurit scopul vizitei.

— Am scris în cartea mea de vizită pentru ce am venit...

— Cartea de vizită n'o am. Am aruncat-o în foc. Este una din particularităţile ce am adoptat în relaţiile mele cu d-voastră şi carî nu trebuie să vă surprindă. Mi-aţi făcut o propunere generală?

— Da. Sunt dispus să vând totul.

— Ce? Descoperirea d-voastră pe care voiam s'o cumpăr altă dată? Cred că ştiţi că eu şi sunt de câtva timp, în posesiunea tuturor folo.selor descoperirii d-voastră. Hotărîrea ce aţi luat-o vine prea târziu.

Stătea tolănit în fotoliul lui moale şi fuma. Mă privea cu un zâmbet ironic care făcea să mi-se urce sângele la tâmple. In clipele acelea, el se socotea probabil biruitor pe toate fronturile. N'aveam nici o armă la mine şi eram în stare să mă arunc asupra-i numai cu pumnii. Ştiam însă că lupta decisivă dintre noi nu se va da în felul acesta.

— Propunerea mea v'a determinat să mă primiţi, am vorbit eu. Poate veţi binevoi să-mi spuneţi: ce preţ are azi pentru d-voastră acea. stă propunere?

— Da, zise el; aveţi dreptate. Vreau ceva

dela d-voastră. Un lucru mic pe care-l posedaţi. Acesta este: mijlocul de a nu mai visa. Nu mai vreau să primesc vizita vedeniilor în vis. Vreau deasemenea ca nici colaboratorii mei să un mai viseze. Dacă-mi daţi acest mijloc, vă ofer tot ce doriţi pentru aceasta.

— A patra parte din acţiunile Societăţii pe care o veţi întemeia?

— Această Societate nu-mi mai trebuie. Vă ofer... mâine achitarea

— Mijlocul ce-l doriţi nu-l am!...

El făcu un gest de dispreţ.

— Trebuie să-l aveţi. Altfel n'aţi puteá trăi: altfel v'aţi fi îmbolnăvit de mult, cum s'au îmbolnăvit colaboratorii mei. Pe mine, m'a salvat iubirea de bani, numai aceasta. Pe mine, nici o forţă nu mă poate despărţi de realitate. Eu sunt azi realitatea însăşi, pe când d-voastră nu iubiţi banii. Nicio altă putere nu poate să fie tot atât de tare şi să vă ţină în viaţă.

El se apropiase iarăşi de globul de sticlă, sub care stăteau obiectele sale

— Vreau să vă mai spun ceva, urmă el. Trebuie să aveţi totdeauna cu d-voastră leacul acesta. Nu aţi fi cutezat să vă introduceţi aici, în imperiul meu, fără această armă de apărare. Leacul se află desigur aici pe masă, între celelalte lucruri. Este deci în posesiunea mea; vă cer numai să mi-l indicaţi.

El mă privi lung, cercetător. Nu mă impresionă însă de loc această privire.

— Vă înşelaţi. Leacul pe care-l doriţi, nu-l am.

El sună. Indată intrară servitorii lui.

— Miros tare de brad!, porunci el.

Indată camera se umplu de o aromă puternică. In vreme ce servitorii stropeau încăperea cu această aromă, el stătea la biroul lui fără a se mişca.

— Destul! ordonă el. Acuma cred că putem vedea ce e sub glob.

Se apropie de glob şi mă fixă iar cu privirea.

— Să fie oare aceste ţigări minunate? Ori batista pe care cineva o poate duce la gură, fără să bănuiască? Poate aceste mici dulciuri apetisante, ori parfumul din sticluţă? Ori această jucărie drăguţă, micuţa seringă?

El ridică treptat unul câte unul obiectele, fixându-mă mereu cu privirea. Stăteam nemişcat fără a clipi din ochi.

Aşteptă câteva minute răspunsul. Văzând că tac, dădu în şoaptă un ordin unuia dintre servitor, făcând semn celorlalţi să plece.

— Sunt foarte sigur, zise el, că veţi avea în curând amabilitatea de a-mi da informaţia cerută. Şi, îndată, intră Larrina.

Era frumoasă ca totdeauna, dar avea ceva aspru, dureros în colţul gurii.

— Domnul Imra are amabilitatea de-a ne pune la dispoziţie o mică rezervă din comorile invenţiilor d-sale, începu el. D-sa negociază acum cu aceste articole şi aş voi să-ţi dăruiesc unul care e mai preţios.

Văzui că la aceste cuvinte, ea avu un fior, că privirea îl evita. Se decisese pentru dânsul, să-l ia de bărbat fiindcă era cel mai bogat dintre toţi admiratorii ei, cel ma în stare de a o face fericită prin averea lui fantastică. Mi-o spusese doar cu atâta convingere în voce. Acum eram martor al convieţuirii lor. Şi simţeam ceva curios, ceva ce nu mai simţisem de mult: mă bucuram. Dacă Palm n'o scârbea, de iubit în niciun caz nu-l iubea. Mă vedea numai pe mine. Faţă de el, sta dreaptă şi mută, ca o servitoare care aşteaptă porunci. Se uita nedumerită la lucrurile de pe măsuţă.

— Apropiaţi-vă, domnule Imra, mă provocă el. Dacă voiţi să faceţi o afacere, trebuie să vă pricepeţi a o şi recomanda cumpărătorilor. Doamna va putea, poate, să aibă nevoie de unul sau altul din aceste articole.

— Terminaţi odată, vă rog, cu această scenă, zisei eu, apropiindu-mă de masă.

Aveam impresia că mai mult decât pe mine voia s'o chinuiască pe Else.

— Lucrurile acestea, urmai, sunt ale mele şi nu le vând.

El nu ţinu seamă de cuvintele mele

— Ei ce-ţi alegi, întrebă el, dintre aceste mici obiecte de distracţie? Unele sunt desigur neprimejdioase. Lucru de clasa I-a de cea mai bună fabricaţie; garantez eu.

El oferi Elsei care stătea fără să-l înţeleagă şi fără să se uite la el, un obiect după altul.

— Parfumul, bomboanele, ţigările? Iată o mică seringă, probabil pentru uzul propriu; pot să fac o încercare asupra ta?

— Nu! strigă ea şi se dădu înapoi când el voi să apropie seringa de braţul ei.

— Nu! strigai şi eu, apucându-l de mână.

— Mulţumesc, zise el rece, băgând seringa în buzunar. Am spus eu că-mi veţi da chiar în astă seară informaţia cerută. Doamnna nu poate retrage. Mi-a făcut un repreţuit serviciu.

Else sta nemişcată. Era foarte palidă şi-şi muşca buzele.

— Mă rog, zise el şi-i oferi braţul. Te voiu conduce.

— Lasă-mă! strigă ea şi se smulse din braţul lui.

Respira greu, ca sub povara unei mari greutăţi.

— Niciodată o femeie n'a fost chinuită aşa cum mă chinueşti. Ce-am făcut? Sunt om şi vreau să mă bucur de viaţă ca alţi oameni. Vreau să fiu iubită de cel mai sărac ori de cel mai rău, dar să fiu iubită. Nu vreau să

fiu torturată, nici de cel mai bogat ori de cel mai bun om.

— Else! — Stăteam drept în faţa ei. Uitasem parcă de prezenţa lui Palm. Eu nu te-am necăjit; te-am cruţat; nu puteam altfel; am oprit emisarii ce voiam să-ţi trimit; nu trebuie să te mai temi, nu trebuie să fugi de dânşii. Iţi spun ca să ştii aceasta. Depune mărturie împotriva mea; poţi să minţi şi să mă trădezi; o aştept, dar nu împotriva ta mă voiu folosi de puterea ce-mi stă la îndemână.

Vedeam că o lumină cobora pe faţa ei. Stătea liniştită, privind drept înainte dar ochii ei se umplură de lacrimi.

— Dacă mai sunt necesare alte convorbiri particulare, atunci rog să le amânaţi, se auzi deodată glasul sec al lui Palm. Doamna trebuie să depună mâine ca martoră şi va fi foarte recunoscătoare pentru promisiunea unei nopţi liniştite ce tocmai i-aţi făcut-o.

Else părăsi camera fără a mă mai privi. Palm se îndreptă către mine:

— Nu vreau să vă mai reţin, zise el scurt. Sunt foarte ocupat. Fleacurile d-voastră de aici le puteţi lua; n'am ce face cu ele.

Imi luai lucrurile.

— Seringa? întrebai eu.

— Rămâne la mine. Acesta e juvaierul d-tale care are valoare şi pentru mine. Este antidotul. Prin aceasta, meşteşugurile dvs. nu

mă voi mai atinge.

— Vă puteţi... înşela.

— Nu. Am văzut frica d-tale când am apropiat seringa de braţul Larrinei. Ţi-am înţeles spaima. Aş fi retras pentru totdeauna femeia de sub înrâurirea visului. Aceasta n'o doresc. N'o doresc în interesul meu. Dar dacă ne întâlnim mâine, vreau să am la mine această armă împotriva atacului pe care mi-l vei da.

Imi întorsei privirea dela dânsul. Aceasta era o orbire, era voinţa soartei, nu mai era opera mea. Când mă uitai din nou la dânsul, avea iarăşi surâsul lui sigur, ochii lui limpezi, cruzi. Nu era deprins să se înşele.

— Aveţi dreptate, îi răspunsei.

CAP. XII.

TRAGEDIA.

O sală de şedinţă cu băncile ei de lemn şi masa judecătorilor pe estradă. Erau judecătorii şi publicul. Nu ştiu cine era în sală; nici o figură nu mi-a rămas în memorie. Nu ştiu nici ce au vorbit unii şi alţii, nici ce întrebări mi s'au pus mie şi ce am răspuns. Veni însă un moment când deodată căpătai viaţă. Eram de faţă şi eram fericit când fu strigat numele Elsei Larry. Ea intră calm. Reclamanta, martora acuzării, era de faţă. Palm trebuise să renunţe la încercarea groaznică de a o opri! O priveam, trăiam numai cu ochii şi de foarte departe auzeam cuvintele, de cari îmi amintii mai târziu.

— Menţineţi declaraţia d-voastră dela Instrucţie?

— Nu.

— Aţi declarat doar că inculpatul a vrut să vă şantajeze, că v'a ameninţat şi a atentat la viaţa dvs?

— Nu era adevărat

— Ce v'a determinat să ridicaţi această acuzare?

— Mă certasem într'adevăr cu dânsul. Eram suferindă şi am căzut în nesimţire. Pe urmă, n'am mai văzut clar ce se întâmplase. Altcineva veni şi-mi spuse ce ar fi văzut şi m'am lăsat influenţată. N'am spus adevărul.

Vorba ei nu era sfioasă şi nesigură, ca a ceia a cuiva care se contrazice. Lupta cu fiara care o stăpânise era sfârşită. Acum când o liberasem de frica de mine şi-i venisem în ajutor, ea biruise fiara. Judecătorul şi străinii, ce-mi păsa de dânşii? Auzeam numai glasul drag; abea înţelegeam ce rostea acel glas. Incă odată o întrebă judecătorul, încă odată am auzit răspunzând, limpede:

— Nu!...

Atunci am sărit în sus şi privirile noastre se întâlniră. Credeam iarăşi, — nu în adevăr şi dreptate, ci în... iubire.

Apoi fu strigat un alt nume: Helmut Palm. Domnea acum liniştea în mine, ori numai marele glas al fericirii? Trecură minute. Am auzit iar strigarea numelui lui. Şi deodată, se porni un sgomot.

Se trânteau uşile, oamenii alergau. Şi am auzit apoi o împuşcătură. In jurul meu totul era numai forfoteală şi iritaţie. Se auzeau întrebări; răspunsuri veneau de afară. Impuşcătura se produse în camera martorilor.

Vedeam figuri palide şi speriate. Toţi cei de faţă alergară la uşă. Valul de oameni mă trase şi pe mine. Şi văzui acolo pe Palm. Zăcea întins de-a curmezişul mesei. Revolverul îi căzuse din mâini. In trăsăturile feţei mortului se citea groaza.

Un servitor al Tribunalului stătea lângă masă şi povestea oamenilor ce se întâmplase, fiind mereu întrerupt de întrebări şi exclamaţii.

Palm venise cu advocatul lui şi trebui să aştepte în camera martorilor. Din primul moment, purtarea lui nervoasă, iritată, provocă mirarea celor de faţă. Ceru să se deschidă toate ferestrele. «E aerul rău aici», strigă el. «Un asemenea aer pune pe cineva în primejdie». Apoi râse uitându-se la advocat şi la servitor, gândindu-se parcă la ceva ce trebuiau ei să 'nţeleagă. Apoi se aşeză pe o bancă lângă fereastră şi aştentă. Nu voia să vorbească cu nimeni. Nici advocatului nu-i îngădui să se apropie de dânsul. Mereu întreba dacă nu-i strigat. Insfârşit, veni aprodul să-l cheme în sala de desbateri. «Acolo înăuntru?, întrebă el. Ştiu ce mă aşteaptă acolo, dar îmi iau eu măsurile mele». Scoase îndată din buzunar o mică seringă, îşi sufecă braţul stâng şi-şi făcu o injecţie. In -ceiaşi clipă, adormi.

Servitorul îl apucă de amândouă mâinile, sgâlţâindu-l: «Trebuie să veniţi în sală, să

depuneţi ca martor». Palm deschise ochii: «Ce? Cum?

— «Trebuie să intraţi; sunteţi martor în procesul Imra».

— «Imra! Imra! E grozav. Aceasta n'o pot suporta». Şi înainte ca servitorul să-şi poată da seama, scoase revolverul din buzunar şi-şi trase două gloanţe în tâmplă.

— — — — — — — —

Acesta a fost sfârşitul lui Helmut Palm, omul care voise să stăpânească pământul cu banii lui.

Nu eram în sală când se rosti sentinţa prin care eram achitat. Mă coborîsem să întâmpin pe Else. Ea mă aştepta. Niciunul din noi nu rosti nicio vorbă. Ea îmi întinse mâinile. Mă urcai cu ea în maşina care o aştepta. Mă gândesc şi acum la acele minute. Numai pentru aceasta merita să trăiască cineva.

Inaintea locuinţei ei vrui să mă retrag. Laboratorul, depozitul, orice urmă a «Celui de-al doilea imperiu», trebuiau nimicite.

— Iţi mulţumesc Else!

— Pentru ce?

— Că ai spus adevărul.

— Numai pentru aceasta? Eu îţi mulţumesc că te-ai făcut iarăşi om şi pot astfel să te iubesc. Adevărul, dreptatea, — acestea pot veni, dar pe urmă.

Ea îmi ţinea mâna şi se uita în ochii mei.

— Cât te-aş fi iubit, dacă nu-mi trimiteai niciodată emisarii tăi.

— Se poate. Numai că ar fi trebuit să treacă douăzeci-treizeci de ani până ce te-ai fi pătruns de această iubire.

Ea râse. Credea oare că aveam dreptate?

— Trei zile, o rugai; trei zile nu ne vom revedea. Imi trebuie aceste zile pentru a distruge toată irealitatea, căci de-acum vreau să-mi trăiesc viaţa alături de tine.

Imi era greu să mă despart de dânsa, dar trebuia.

— După trei zile, iubite! îmi strigă ea când mă depărtam. Era un glas ca al nimănui altul pe lume.

Ajuns acasă, concediai tot personalul biroului şi al laboratorului, răsplătind pe toţi cu generozitate. In laboratoriu, toate firele fură tăiate, fiolele sparte, soluţiile vărsate; laboratorul fu dezinfectat cu esenţe tari: trebuia să dispară orice urmă a împărăţiei visurilor. Şi hârtiile rămase dela Haron fură aruncate în foc.

După trei zile alergai la dânsa.

Else mă primi cu surâsul ei fermecător.

— Ai venit, iubite?

Dar cuvintele ei mă umplură de groază. Nu era numai sunetul glasului, ci o oboseală, o lipsă de viaţă pe care o mai văzusem cândva.

— Ce s'a întâmplat?, strigai eu. Ești bolnavă?

Ea dădu din cap.

— Nu, sunt fericită, fericită ca tine.

Stătea lângă un fotoliu, rezemându-se obosită; părea a se fi sculat chiar atunci pentru a mă întâmpina.

O luai în brațe, ducând-o pe sofa.

— Scumpa mea, acum calea ne e liberă; nu mai stă nicio piedecă între noi; vom trăi unul pentru altul și vom fi fericiți.

Ea închise ochii și-mi desmierdă mâna.

— Da, fericiți, repetă ea.

In vreme ce inima îmi bătea cu putere și aproape mi se îneca glasul, o întrebai:

— Ce s'a întâmplat cu tine? Ce ai făcut?

— Iartă-mă, zise ea. Trei zile sunt atât de infinit de mult. Am visat despre tine.

— Visat? Cum ai putut? Cine ți-a dat puterea?

— O aveam de mult. Palm mi-a dăruit odată visul iubirii. Nu l-am visat însă până acum. Abea acum vroiam să te am lângă mine, pe tine și chipul tău.

Căzui în genunchi lângă dânsa.

— Dă-mi mijloacele, o implorai, ca să nimicesc aceste visuri.

Fa deschise ochii, îngrozită. Vai, privirea străine din acești ochi!

— Nu. Niciodată! exclamă ea. Niciodată

cât voi trăi; te visam doar pe tine!

Imi strânsei fața între mâini plângând. Ea stătea, iar cu ochii închiși și simțeam cum îmi netezește părul.

Imi dădui seama atunci că nici-o putere din lume, nicio iubire nu putea să mai alunge amintirea acestor visuri.

— Nu mă mai iubești deci, mă plângeam eu disperat.

— Ba da, te iubesc; numai pe tine te iubesc. așa cum numai ea știa să se roage:

Și văzându-mă că tac, mă rugă deodată,

— Lasă-mă singură... cu tine.

— — — — — —

Sunt dator să mai notez ceva... Este mărturisirea unui om care n'a păcătuit numai impotriva altora, ci împotriva vieții însăși. Apoi voiu face ce nu voiam să fac niciodată. Voiu creia din nou visul iubirii, dar numai pentru mine. In al doilea imperiu nu există o convietuire în comun; există însă a viață trăită lângă altcineva; voiu fi acolo unde este și ea.

Al doilea imperiu va avea ceva ce, de fapt era pierdut de mult — pe mine, ultima lui victimă.

— SFÂRȘIT —

Edgar Wallace

este maestrul necontestat
al romanului polițist.

◆

DETECTIVUL

este cea mai bună lucrare
a marelui romancier.

◆

Cereți *acest minunat roman la toate debitele din București și provincie.*

Este cea mai bună lectură

Editura DANUBIU

deţine monopolul marilor succese. Până în prezent, a lansat tot ce s'a scris mai bun in domeniul poliţist şi al romanului de aventuri. Neprecupeţind nici un sacrificiu, editura noastră lansează o nouă colecţie, prezentată în condiţiuni tipografice optime, cu coperta în patru culori, în format mare, la un preţ accesibil tuturor buzunarelor.

PRIMUL NUMĂR din această colecţie, va apare în primele zile ale lunei Aprilie.

Cărţile Editurei **DANUBIU** sunt difuzate în provincie de

Centrala Presei

Buc. Str. Brezoianu 8 **Telefon 4.29.91**